

4/91
57. argang

Inneholder
ÅRSMELDING
for 1990

LYS og LIV

UTGITT AV:
DET TEOLOGISKE MENIGHETSAKADEMIET

Presskonferanse foran semesteråpning:

Studenttall, kirkeforskning og vikartjeneste

I forkant av semesteråpningen mandag 26. august, innbød informasjonssjef Trond Solvang til pressekonferanse på Menighetsfakultetet. På pressekonferansen ble forskjellige aktuelle saker presentert av direktør, dekanus og praktikumrektor.

Direktør Erling Servan kunne fortelle at det er 178 nye studenter som begynner på grunnfagsstudiet i kristendoms-kunnskap i høst, mens 20 studenter begynner på teologistudiet ut fra «gammel ordning». I tillegg er det fire nye hospitanter ved fakultetet.

Forskningsprosjekter

Dekanus, professor Ernst Baasland, informerte om de nye kirkeforskningsprosjektene ved Menighetsfakultetet, nemlig *Dåps-*

prosjektet og *Koinonia-prosjektet*. Det første tar for seg foreldrenes forpliktelser ved barne dåp, og tar sikte på å belyse teologiske, religionssosiologiske, pedagogiske, pastoralteologiske og kirkerettslige sider ved dette spørsmålet, mens Koinonia-prosjektet går ut på å undersøke hvordan tre sosiologisk sett nokså ulike menigheter møter utfordringen som ligger i at mens menighetene tidligere så og si falt sammen med lokalsamfunnet, må den nå finne sin form innenfor et pluralisert og sekularisert samfunn.

Et tredje interessant kirkeforskningsprosjekt er det såkalte *Østfold-prosjektet*, som ledes av professor Bernt Oftestad, der man tar for seg lokalmenigheter i Øst-

fold fra århundreskiftet og fram til i dag.

Sommervikartjenesten

Rektor Olav Skjevesland ved Det praktisk-teologiske seminar orienterte om sommervikartjenesten, som nå er blitt gjennomført for tredje år på rad. Tjenesten er et ledd i omleggingen av teologistudiet der en tettere samkjøring mellom den teoretiske og den praktiske delen av studiet er et vesentlig element.

Til nå har omlag 150 studenter gjennomført slik sommertjeneste, og responsen fra studentene har vært svært positiv.

«Jeg ville ikke vært disse ukene foruten», er ord som flere har brukt kunne rektor Olav Skjevesland fortelle på pressekonferansen.

Glimt fra pressekonferansen. Direktør Erling Servan orienterer.

LYS og LIV

Utgiver:

Det teologiske Menighetsfakultet

Ansvarlige redaktører:

Olav Skjevesland

Erling Servan

Redaktør:

Trond B. Solvang

Redaksjonssekretter:

Nils-Petter Enstad

Grafisk form:

Trond B. Solvang

Lys og liv er informasjonsbladet til Det teologiske Menighetsfakultet. Bladet utkommer med 6 nummer årlig, og sendes til alle MF-foreninger, samtlige menighetsråd i landet og alle navngitte bidragsytere.

Alle som ellers ønsker det, får bladet gratis tilsendt.

Når ikke annet er angitt, har redaksjonssekretæren skrevet artikkelen.

Ved kildeangivelse kan artikler fra Lys og Liv fritt gjengis.

Gaver til MF:

Alle gaver du gir til MF's arbeid kan du trekke fra på selvangivelsen (i følge skattelovens paragraf 44).

Studier ved MF:

MF tilbyr følgende studier:

- Kristendomskunnskap (grunnfag, mellomfag og hovedfag).
- Teologi med praktisk-teologisk seminar.
- Kateketseminar.

Ta kontakt med studieveilederne!

Det teologiske Menighetsfakultet

Adr.: Gydas vei 4 - 0363 Oslo 3

Tlf.: (02) 46 79 00

Fax.: (02) 69 18 90

Bankgiro: 6038 30 18636

Postgiro: 0801 5128780

Trykk: Allservice A.s

Opplag dette nr. 30 000

Forsidefoto: Paul Johan Undheim

Neste nummer kommer medio oktober 1991.

TAKK OG GLEDE

Med disse to ordene oppsummeres sommerukene på MF.

Å gå igjennom alle de post- og bankgiroene som sendes MF er en enorm oppmuntring og inspirasjon.

De forteller om en stor gruppe mennesker over hele landet som har tillit til de mange ungdommene som studerer her. Dessuten betrakter jeg dem som et tydelig håndslag til det arbeidet vi får utføre ved MF.

Samtidig med å bli fylt av takknemlighet, blir jeg også fylt av oppriktig ydmykhet. Det gjør virkelig et sterkt inntrykk å motta så mange penge-gaver, gaver som vi fullt og helt er avhengige av. Derfor blir ordet «tak» nesten lite dekkende for den takknemligheten vi føler.

«Glede» er nesten bare forbokstaven på vår store begeistring for øyeblikket. Det finnes ikke noe som er mer gledelig enn å være med på å ta imot over to hundre nye studenter. Alle disse, sammen med alle de som er her fra før av, gir oss virkelig grunn til å se lyst på fremtiden for evangeliets utbredelse.

Takk til hver og en som er med å muliggjøre det fantastisk spennende og viktige arbeide her ved MF.

Trond B. Solvang

Åpningsforelesning fra hjemvendt «kineser»:

«For å lære mer om Gud ...»

Professor Oskar Skarsaune stilte spørsmål om hva slags forventninger de nye studentene har til det studiet de har gitt seg i kast med, og lot dette være utgangspunktet for den tradisjonelle kortforelesningen ved semesteråpningen på MF mandag 26. august. Trolig vil de fleste svarene være en eller annen variant av «forventer å lære mer om det jeg tror på» eller «venter å få utdypet min tro», antok han. I løpet av et år med studentene ved det lutherske fakultetet i Hong Kong hadde han lært at de ville svare annerledes: «Jeg har begynt å studere her for å lære mer om Gud.»

– De var ikke fornøyd med den historiske fagmannen, de ville provosere fram teologen, sa Oskar Skarsaune, og tilføyde at dette lærte ham at «til syvende og sist var vi alle, professorer og studenter, kort og godt kristne som spurte: Hvordan er Gud?».

Men det fikk ham også til å spørre seg selv om de faglige skjoldene han var vant til å gjemme seg bak, hadde med hans europeiske, vestlige bakgrunn å gjøre: «Har vi i vestens teologitradisjon definert oss vekk fra teologiens sentrum?»

Decartes to byer

For å kunne svare på dette, siterer Skarsaune den franske 1600-tallsfilosofen Rene Descartes, som i boka «En drøftelse av metoden» beskrev to måter å tilegne seg kunnskap på, og sammenliknet dette med framveksten av to typer byer: De som er blitt til over lang tid, uten en planlagt

Professor Oskar Skarsaune foreleser.

vekst, og de som er blitt til ut fra en klar og bestemt forhåndsplan. Den første typen byer er kaotiske, og Descartes likte dem ikke, mens den andre typen byer hadde sammenheng og enhet, og de behaget filosofen. Overført på den virkelighet det var ment å beskrive, karakteriserte Skarsaune bildet som «et nei til den historiske overlevering og et ja til den historieløse fornuft».

Når teologien senere innrettet seg på Descartes' premisser, kunne det resultere i utsagn som «Jeg selv er, som kristen, den egentlige gjenstand for min vitenskap». Slik ble teologien, som

hadde vært vitenskapen om Gud, i stedet en vitenskap om utsagn om Gud. Teologiens objekt var ikke Gud, men utsagn om Gud.

Uenig med Descartes

Professor Oskar Skarsaune erklærte sin uenighet med Descartes, og tok utgangspunkt i hvordan han opplevde sin barndoms by Trondhjem: Etter en bybrann i 1681 ble deler av det som ennå er trøndernes hovedstad bygget opp etter en plan som ville ha behaget Descartes. Men samtidig er det en del av Trondhjem som avgjort ikke ville gjort det.

Derimot behager den dem som er derfra.

«For på denne byen kan du se at den har hatt en historie, at den er en organisme som ikke bare har vokst ifølge logikkens lover,» sa Skarsaune, og medgikk at en by etter den andre modellen nok ville ha sin skjønnhet, men samtidig være nokså steril.

Fortelling

Professor Skarsaune ville ikke presse bildet til mer enn det kunne tåle, men minnet om helt siden den ble til, har den kristne menighet, når den skulle framsi sin tro i kortest mulig form, grepet til en fortelling. Bibelen som helhet er fortellingen i dens utførlige form, mens innholdet i kirkens eldste bekjennelser er fortellingen i dens kort form. «I begge har fortellingen samme spenn og samme midtpunkt,» sa professor Skarsaune, og konkluderte med at man ikke rett kan være teologer uten å være vitner. Dette hadde han lært av møtet med studentene i Hong Kong, og denne utfordringen ønsket han å bringe videre.

Statsråd Gudmund Hernes på MF's semesteråpning:

Kirken – en surdeig

Statsråd Gudmund Hernes, kirke-, utdannings- og forskningsminister, var gjest ved semesteråpningen på Det teologiske Menighetsfakultet mandag 26. august. Statsrådens foredrag munnet ut i en oppfordring til teologi- og kristendomsstudentene om å bidra til at kirken fremdeles kan være surdeig i samfunnet.

Mesteparten av statsrådets foredrag ble et historisk tilbakeblikk der Gudmund Hernes tok for seg hvordan kirken i den påstått «mørke middelalder» la premisene for en utvikling i kultur- og samfunnslivet som vi fremdeles nyter godt av. Det var i denne tiden Norge ble ett rike og Europa ett kontinent, samlet om en felles tro og en felles forstillingskrets, minnet han om.

– Det som ble skapt av verdier i middelalderen, lever videre i oss. Kirkene er ikke museer, men er fremdeles levende møtesteder der man kommer med sorger og

gleder, i lovsang og tilbedelse, sa statsråden, og beskrev kirken som «historiens kryss» der verdensreligionen og soknekirken møtes, og hvor kommunikasjonen går både oppover og utover.

Surdeig

Med utgangspunkt i liknelsen om surdeigen slo statsråd Gudmund Hernes til slutt fast at teologistudier ikke bare handler om puging og memorering, men at teologien er nødvendig fordi den både behandler eksistensielle problemstillinger og grunnleggende etiske spørsmål, og minnet om at mens de eksistensielle spørsmålene er evige, må de etiske prøves på nytt og på nytt, slik at når forskningen tøyser grensene for det som er mulig, har kirken et ord å si om det som er tillatt, sa statsråd Gudmund Hernes, og avsluttet sitt foredrag med å uttrykke et ønske om at surdeigen skulle bevare en levende kirke som kunne være en kristen og virksom kraft i samfunnet.

**Fotograf
under
semesteråpning:
Paul Johan
Undheim**

Statsråd Gudmund Hernes taler.

PERSONALNYTT

Fakultetslektor (vikar) i NT

*Kjell Arne
Morland*

Kjell Arne Morland er kallet og ansatt som fakultetslektor i nytestamentlig teologi for en periode på tre år fra 1. august 1991. Morland skal vikariere for fakultetslektor Reidar Hvalvik, som er innvilget et tre-års amanuensisstipend fra Norges allmennvitenskapelige forskningsråd (NAVF).

Kjell Arne Morland er født 1955 i Haugesund, tok embetseksamen ved MF i 1982 og praktikum året etter. Han var vikarprest i Nord-Hålogaland før han i 1984 ble kallet til stilling som vitenskapelig assistent ved MF, en tjeneste han hadde i perioden 1984 - 1990.

Fakultetslektor (vikar) i GT

*Terje
Stordalen*

Terje Stordalen er kallet og ansatt som fakultetslektor (vikar) i gammeltestamentlig teologi for ett år fra 1. august 1991.

Terje Stordalen er født 1958 i Oslo og tok embetseksamen ved MF i 1985. Han hadde et års studentstipend ved NAVF i 1984 og kandidatstipend ved MF våren 1986. Stordalen arbeidet i 1985-89 dels som terminaloperatør i Norsk Telegrambyrå, dels som journalist i NTB og Vårt land. Fra høsten 1989 er han ansatt som vitenskapelig assistent ved et NAVF-prosjekt som ledes av professor Magne Sæbø. Han er innvilget permisjon fra NAVF i vikarperioden.

Fakultetslektor (vikar) i ST

*Gunnar
Heiene*

Gunnar Harald Heiene er kallet og ansatt som fakultetslektor (vikar) i systematisk teologi for høstsemesteret 1991.

Gunnar Heiene er født 1952 i Aurdal, tok embetseksamen ved MF i 1977 og praktikum året etter. Etter feltpresttjeneste i 1978/79 var han vitenskapelig assistent ved MF i perioden 1979 - 1984 og deretter NAVF-stipendiat i tre år. Etter ett år (1987/88) som konsulent i Mellomkirkelig råd, ble han engasjert som forsker i NAVF for å skrive en biografi om biskop Berggrav.

Lektorvikar i kirkehistorie

*Vidar Leif
Haanes*

Styret ved Det teologiske Menighetsfakultetet har kallet og ansatt fakultetslektor (vikar) Vidar Leif Haanes (30) som fakultetslektorvikar i kirkehistorie for høsten 1991 i forbindelse med at professor, dr. theol. Bernt Oftestad er innvilget forskningstermin. Haanes har studieåret 1990/91 vært vikar for professor, dr. theol. Oskar Skarsaune.

Vidar Leif Haanes er fra Kristiansand. Han avla teologisk embetseksamen i 1985, og praktisk-teologisk eksamen året etter. Han har siden høsten 1988 vært knyttet til kirkehistorieseksjonen ved MF som NAVF-stipendiat.

Studieveileder i teologi

*Trond
Engnes*

Styret ved Det teologiske Menighetsfakultetet har ansatt cand. theol. Trond Engnes (27) i stillingen som studieveileder i teologi etter Berit Basmo Kvidaland. Trond Engnes er fra Holmestrand i Vestfold, og avla teologisk embetseksamen i vår. Han har hatt flere tillitsverv i studentmiljøet, blant annet som nestleder i Teologisk Fagutvalg. Han har også sittet i styret for indremisjonsgruppa på MF. Han begynner i stillingen 1. august.

Opprykk til førstelektor

*Sverre Dag
Mogstad*

Styret ved Det teologiske Menighetsfakultetet har gitt fakultetslektor Sverre Dag Mogstad (43) opprykk til førstelektor med virkning fra søknadsdato. Opprykket er gitt etter innstilling fra en bedømmelseskomité, oppnevnt av lærerrådet ved MF.

Førstelektor Mogstad er fra Kristiansund. Han avla teologisk embetseksamen i 1974 og praktisk-teologisk eksamen i 1977. Han har mellomfagseksamen i pedagogikk fra 1977, og underviser i religionspedagogikk ved MF.

Stipendier fra Menighetsfakultetet

Lærerrådet ved Det teologiske Menighetsfakultetet har foretatt tildeling av forskjellige typer stipendier på ialt kr. 53.000 fra Professor Hallesby og frues legat. Stipendiene kan søkes av alle prester og teologiske kandidater som er utdannet ved MF. Som tidligere, var det også i år mange søknader til stipendiene, som ble delt ut i forbindelse med semesteravslutningen fredag 14. juni. Formålet med stipendiene er å stimulere til videre teologisk arbeid og studier. Årets tildeling er fordelt seg mellom tre reisestipendier på ialt kr. 43.000, ett forfatterstipend og to bokstipendier.

Kapellan Thor Sommerseth (37), Laksvåg, er tildelt et reise-

stipend på kr. 15.000. Stipendiet er gitt til et studieopphold ved det teologiske fakultetet Lutheran North-Western Theological Seminary i Minnesota, USA, i forbindelse med et forskningsprosjekt om dåp og dåpsopplæring.

Kapellan Dagfinn Ulland (41), Arendal, er tildelt et reisestipend på kr. 15.000 i forbindelse med et forskningsprosjekt om kirkens møte med nyreligiøse bevegelser, og hjelp til avhoppere fra sekter og kulturer.

Distriktsprest og forkynner i indremisjonsselskapet, Stein Solberg (39), Tistedal, er tildelt et reisestipend på kr. 13.000. Stipendiet er gitt til et forskningsprosjekt om likheter og for-

skjeller mellom nordiske vekkesbevegelser/evangelisk arbeid, og gassiske.

Dessuten er forfatteren Vidar Kristensen, Oslo, tildelt et stipend på kr. 5.000 i forbindelse med en lærebok om kristen sang og musikk som han arbeider med.

Sokneprest Gustav Danielsen (40), Frøsta, er tildelt et bokstipend på kr. 2.500 til et forskningsprosjekt om Den danske kirke som folkekirke.

Sokneprest Birger Foseide (41), Fræna, er tildelt et bokstipend på kr. 2.500 til et forskningsprosjekt om gudstjenestefornyelse.

Glade MF-stipendiater, sammen med direktør Erling Servan og dekanus, professor Ernst Baasland.

(Foto: Paul J. Undheim)

SE PÅ JESUS!

Andakt

ved direktør Erling Servan

I Joh. 1, 29 fortelles det om døperen Johannes: «Dagen etter ser han Jesus komme, og han sier: «Se, der er Guds lam, som bærer verdens synd».

Hva ser våre medmennsker når vi forkynner evangeliet og ber dem om å se på Jesus? Hva ser andre mennsker når vi prøver å leve som kristne i hverdagen? Ser de deg og meg med alle feil og svakheter, eller pekefingeren vår, i stedet for Jesus som vi ønsker å peke på?

Det må være vårt mål og vårt faste bønneemne å få andre til å se på Jesus i stedet for å se på oss eller pekefingerne våre. Særlig må vi be om at ikke vi, ved vår forkynnelse eller levesett, blir brukt som begrunnelse for andres «nei» til Jesus. «De kristne er ikke noe bedre enn oss». «Når han som kaller seg kristen o.s.v.» – ja, vi kjenner unnskyldningene for ikke å ta imot Jesus som frelser og herre.

Vi har mye å lære av døperen Johannes. Mens han selv sto i sentrum for en disippelflokk og var aktivt opptatt med å forkynne og døpe, så han Jesus, stoppet opp i det han holdt på med og pekte på Ham. Han var også villig til å tre tilbake for at Jesus skulle bli stor. «Han skal vokse, jeg skal avta» (3, 30), og han prøvde ikke å holde på sine disipler da de forlot ham for å følge Jesus. Johannes visste at hans oppgave var å rydde

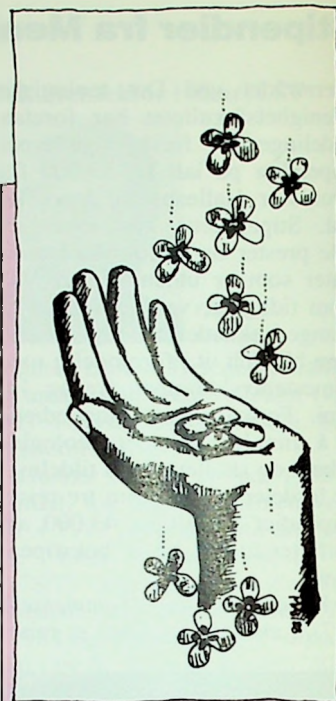
veien for Herren og å lede andre til Ham.

Hemmeligheten med å få andre til å feste blikket på Jesus i stedet for å se på oss kristne, er fremfor alt at vi selv fester blikket «på ham som er troens opphavsmann og fullender. Jesus» (Hebr. 12, 2). Når vi selv ser på Jesus, minnes vi om vår egen synd, hva Han har gjort for oss og hvor godt det er å høre Ham til. Vi ser samtidig på en som er villig til å tilgi når vi bekjenner våre fall, og som elsker oss slik vi er. Vi ser på et forbillede som vi trygt kan følge etter i alle livets situasjoner. Og vi ser på Guds lam, verdens frelser som vi med frimodighet og glede kan vitne om og peke på for andre.

I en sum kan eksemplet til døperen Johannes lære oss selv å «se på Jesus», og så med frimodighet forkynne «se på Jesus» for våre medmennsker.

Erling Servan

Takk for:

- alle studentene som begynner ved MF nå
- alle nye som har blitt med i ordningen «Fast givertjeneste»
- alle omsorgsarbeiderne i landets mange menigheter

Be for:

- alle MF's givere
- det nye studiesemesteret som nå begynner
- alle ansatte ved MF
- alle de nye studentene ved MF

Kirkeakademiene – en økumenisk brobyggerbevegelse

På årsmøtet i Norske Kirkeakademiers Fellesråd i mars ble Jan Schumacher, førstelektor i kirkehistorie ved Det teologiske Menighetsfakultet, valgt til rådets formann. Den nye formannen, som har vært MF-lærer siden 1978, er opptatt av at kirkeakademibevegelsen skal være en brobyggerbevegelse og en økumenisk grasrotbevegelse. Økumenikk handler ikke bare om samarbeid over kirkegrensene, men også innad i kirken, sier han.

Norske Kirkeakademiers Fellesråd er en paraplyorganisasjon som samler 33 lokale kirkeakademier over hele landet. «fra Tromsø i nord til København i sør», som formannen sier. Det er nemlig et kirkeakademi knyttet til den norske sjømannskirken i København også. Medlemsakademiene sprer seg jevnt ut over hele landet, men Jan Schumacher legger ikke skjul på at han håper det snart kommer et kirkeakademi i Finnmark også.

– Etter at de første kirkeakademiene ble stiftet på 1950-tallet, har det vært et jevnt stigende antall medlemmer, og i 1980-årene skjøt bevegelsen virkelig fart. På årsmøtet i mars ble to nye kirkeakademier tatt opp i fellesrådet, forteller Jan Schumacher.

Brobygging

«Brobygging» er et stikkord for kirkeakademiernes program, understreker formannen i fellesrådet, og denne brobyggingen gjelder både forholdet mellom kirken og kulturen, kristendom og andre livssyn og kirken og samfunnet.

– De lokale kirkeakademiene preges ofte av mennesker som er litt utålmodige, mennesker som ønsker å sette spørsmål som de mener er viktige på den kirkelige dagsorden. Det er også en utpreget legmannsbevegelse, selv om det selvsagt også finnes en del prester i kirkeakademiene, sier han.

At kirkeakademi-arbeidet i Norge drives som et frivillig arbeid, er et særtrekk i europeisk kirkeakademisammenheng, og andre land misunner Norge dette frivillige engasjement, kan Jan Schumacher fortelle. Selv ønsker han imidlertid at bevegelsen skulle få mulighet til å reise et senter for akademienes arbeid der man etablerer et miljø for denne typen brobyggerarbeid.

– Vi har imidlertid stått på kulturdepartementets budsjett i noen år, og kan finansiere et sekretariat og lønne en generalsekretær, samtidig som vi kan støtte prosjekter, for eksempel ved å hjelpe til med å arrangere konferanser av ulike slag.

Kirke og teater

I de senere årene har man fra kirkeakademihold vært opptatt av en dialog mellom kirke og teater, og denne interessen har vært gjensidig. Ikke minst har skuespilleren Sven Erik Brodal vært sterkt engasjert i dette, og fikk av den grunn Kirkeakademiens Brobyggerpris i 1990.

– Jeg registrerer igjen og igjen at scenekunstnere har en voldsom respekt for kirkerommet,

samtidig som de er veldig interessert i å bruke kirkerommet på denne måten. Flere har sagt til meg at det gir tekstene en ny dimensjon å lese dem i et slikt rom, enten det dreier seg om en bibeltekst eller et dikt.

Økumenisk

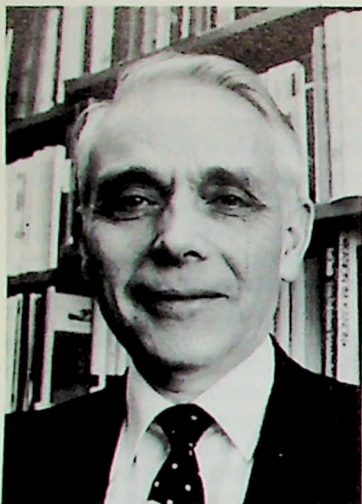
Kirkeakademibevegelsen i Norge er ikke definert som en luthersk bevegelse, understreker Jan Schumacher, og fellesrådet er åpne for medlemmer også fra andre konfesjoner. Et kirkeakademi starter ved at noen i en lokal menighet setter i gang, og så sender man inn en søknad til fellesrådet, som voterer inn nye medlemmer på sitt årsmøte.

– I den europeiske kirkeakademibevegelsen er det akademier med katolsk, anglikansk, reformert og luthersk bakgrunn, og bevegelsen gjenspeiler på den måten mangfoldet i Europa. I den senere tiden er også Øst-Europa kommet sterkere med, og det siste styremøtet i den europeiske kirkeakademibevegelsen var i Budapest, forteller Jan Schumacher, som ønsker at kirkeakademibevegelsen skal være en økumenisk grasrotbevegelse.

– Ikke minst Den norske kirke, som en majoritetskirke, trenger at den økumeniske dimensjon holdes ved like, og da tenker jeg ikke bare overfor andre, ikke-lutherske kirkesamfunn, men kanskje enda mer overfor de forskjellige grupperingene innen kirken. I år skal fellesrådet være vertskap for et kurs av to ukers varighet der «kirke-akademister» fra hele Europa skal studere økumenisk læring. Vi snakker så ofte om evangelisering; hvorfor snakker vi ikke mere om dialog? sier førstelektor Jan Schumacher til slutt, formannen i brobyggerbevegelsen Norske Kirkeakademiers Fellesråd.

Professor Ivar Asheim med brannfakkel i etikkdebatten:

- La ikke kulturgrunnlaget smuldre opp!

Ivar Asheim

Horisontens omfang og blikkets begrensning når det skal se skarpt er de to faktorene som ligger under når professor Ivar Asheim har valgt «Øyet og horisonten» som tittel på sin nye bok. Boka er gitt ut av Universitetsforlaget, og tar for seg grunnproblemer i aktuell etikkdebatt. Asheim har lagt vekt på å skrive på en slik måte at boka skulle kunne danne utgangspunkt for debatt på tvers av livssynsgrenser og faggrenser, samtidig som det er en hovedtese i boka at all etikk i siste instans bunner i et trosstandpunkt. Det utelukker likevel ikke at det vil kunne argumenteres for og imot etiske standpunkter.

Professor Ivar Asheim forteller at han har vært opptatt av om det på tvers av kulturer finnes en fellesmenneskelig etikk, og om eksempelvis «Den gyldne regel» er et vitnesbyrd om dette. Han er kommet til at forskjellene mellom kulturene går dypere enn ofte antatt, men mener imidlertid at man i Norge har hatt en felles kulturtradisjon, en tradisjon som har bestått av en kombinasjon av kristendom og humanisme.

- Men jeg spør meg selv om

denne kulturtradisjonen som har samlet oss alle, nå er i ferd med å smuldre bort, og om det er noe av dette vi opplever i ulike debatter om medisinsk etikk, om forholdet mellom økonomi og økologi, og om vårt forhold til innvandring. Jeg er sterkt opptatt av at dersom vi vil ha en felles samfunnsmoral, må vi besinne oss på vår kulturtradisjon, sier Ivar Asheim, som tror det er en illusjon å tro at man kan «konstruere» en moral, selv om det stadig blir gjort forsøk på dette.

- Moral henger alltid sammen med kulturelle overleveringer, og når vi har hatt en felles samfunnsmoral i Europa, henger dette sammen med at vi har hatt en samlende kulturtradisjon. Jeg er redd for at denne nå er i ferd med å smuldre bort. Det må en selvbesinnelse og bevisst innsats til om vi skal klare å bevare den.

Grunnleggende konstans

De grunnleggende etiske prinsippene har hittil oppvist en sterk konstans gjennom hele vår historie, mener professor Ivar Asheim, samtidig som det på overflateplanet alltid er bevegelse i etikken, fordi stadig nye livsproblemer kastes på oss: Genteknologien, økologien, romvåpenproblematikken. Nå har vi imidlertid fått en nyttemoral som skjeller mellom det som «egentlig» er rett og galt og det som «alle» gjør. Man skyver de etiske prinsippene opp i en slags idealsfære og vet om at de finnes, mens virkeligheten her nede er annerledes: «Alle gjør jo det».

I stedet for å spørre etter om noe er riktig eller galt, har man fått en kalkulerende holdning til moralen, der man bare spør «Gjør det noe fra eller til?», mener Ivar Asheim.

- Jeg analyserer dette i boken. Nyttemoralen er to-tre hundre år gammel; den begynte i filosofi-

en, og ble siden lagt til grunn for økonomien og samfunnslivet. Etter hvert har den fått innpass i den alminnelige moral, og dette er nok kilden til mye av det snusk man finner i både offentlig forvaltning og folks privatliv.

Går man derimot tilbake til våre bærende kulturtradisjoner, så forutsetter disse absolutte forpliktelser som ærlighet, troskap og så videre, ubetinget forpliktende dyder som gjorde at man kunne gå ut fra at de menneskene man hadde med å gjøre var pålitelige, understreker Ivar Asheim.

- Vi har fått en moral som gjør at man «tar seg friheter». Følgene var kanskje ikke så store så lenge det var lite av det, men nå har vi mistet kontrollen, og det gjør at vi må ha mer politi og et mer detaljregulerende lovverk. Noe av den samme tankegangen gjør seg gjeldende også i genteknologien: Man tenderer til å betrakte menneskelig liv som en slags ressurs man forvalter i stort. «Man må jo ha en viss frihet i omgang med befruktete egg, for eksempel, for det kan jo komme noe godt ut av det for samfunnet som helhet.» Slik resonneres det, mener Ivar Asheim, som ser framveksten av en kalkulerende nytteetikk som et vitnesbyrd om at det gamle kristen-humanistiske kulturgrunnlaget er i oppløsning.

Etikk er sammensatt

Boka «Øyet og horisonten» blir av forfatteren beskrevet som «et forsøk på å pirke borti en del selvfølgeligheter og lettvintheter og altfor enkle resonnementer. Uttrykket «rett til liv» kan være gjenstand for en slik forenkling ved at man sier «bare personer har rett til liv» og «et foster er ingen person» - følgelig...

- Dette eksemplet analyserer jeg nærmere i boken. Et annet eksempel på forenklet tankegang

finner vi i spørsmål som har med det seksuelle å gjøre, når man sier at bare man behandler hverandre med respekt og omtanke, så er saken grei. Dette gjelder nok i en del andre mellommenneskelige forhold, men det er ikke for ingenting at man i vår kulturtradisjon har omgjerdet for eksempel det seksuelle med et kompleks av spesielle moralnormer, sier professor Asheim, som mener at det nok kan være sannhetsmomenter i slagord som «selvrealisering», «livsutfoldelse», «livskvalitet» og «samspill med naturen», men å tro at man kan konstruere en etikk ut fra slike slagord, er etter hans mening nokså naivt.

– Da har man en innsnevret horisont og et uskarpt øye, tilføyer han, med henvisning til boktittelen, og minner om at etiske spørsmål er sammensatte, og må ses fra flere synsvinkler.

– Vi har riktignok et bud som heter «det største bud», om å elske Gud og medmenneskene, men det er langt fra det *eneste* budet, sier han.

Professor Asheim synes også det blir for lett å nærmest avskaffe rammene til fordel for innholdet. I virkeligheten er det rammene som definerer innholdet, mener han. Derfor må de personale moralnormene både suppleres med og fungere sammen med institusjonelle moralnormer. Er det ikke et slikt samspill, får man lett en «snuskekultur».

Etikkdebatt på tomgang

Professor Asheim arbeider som forsker og teologisk lærer med etiske problemstillinger på et vitenskaplig nivå, men boka henvender seg til alle som er opptatt av den aktuelle etikkdebatt. Altfor mye av denne debatten har gått på tomgang, fordi den bare har beveget seg på overflaten, mener han, og er redd for at jo mer mediene får prege denne debatten, jo mindre plass blir det for rolige og grundige resonnementer og analyser.

– Det blir til at man kaster motteord mot hverandre og det bare blir forenklete tankeganger som kommer til orde, sier han. I boka si tar han fatt i et knippe debattområder og går under overflaten på disse ved å rette et kritisk søkelys mot argumentasjon, begrepsbruk og verdioppfatninger. Håpet hans er å få til en mer reflektert debatt, og han legger ikke skjul på at han er spent om noen vil fange opp ballene.

– Det kunne bli spennende, samtidig som det er høyst nødvendig med en etisk debatt som hever seg over stikkordsnivået, sier professor Asheim, og avslutter med å si at kritiske utspill vil være velkomne.

– Saken er så viktig. Det gjelder vår kultursituasjon i sin helhet, og jeg føler vi står ved en skillevei i vår sivilisasjons historie, sier professor Ivar Asheim til slutt.

Refleksjonar kring livets under

Cand. theol. Kari Leine Balog, tidlegare teologisk konsulent ved MF-biblioteket, har skrive bok om det å vere foreldre i lys av trua. Boka har fått tittelen «Både mor og både barn», eit språkleg blinkskot for nett ei slik bok.

«Rotete baderom og sure oppgult er ikkje det åndelegaste eg veit,» skriv forfatteren, men maktar likevel å gje «åndelege» refleksjonar kring dette store under: At møtet mellom mann og kvinne fører til nye mennesker.

I forordet skriv Kari Leine Balog at ho ynskjer å «formidla noko av dei kjenslene eg sjølv sit att med overfor ein Gud som har vorte både større, meir ekte, meir levande og meir imponerende for meg gjennom det eg har opplevd som mor». Boka munnar ut i ei lovprising til ein Gud som let mann og kvinne ta del i skaparunderet gjennom å få born. «Han er ein rar Gud. Og han er ein fantastisk Far!» konkluderar ho.

Nils-Petter Enstad

Kari Leine Balog.

Uteksaminerte studenter fra Det teologiske Menighetsfakultetet våren 1991

Grunnfageksamen i kristendomskunnskap:

Andersen, Ellen Beate
- Fagerstrand
Andreassen, Gunn-Tove
- Dale i Sunnfjord
Aschim, Alf Børge Neergaard
- Hamar
Aspang, Marit - Lillestrøm
Aurlund, Anne-Lise - Oslo
Bakke, Thoralf - Åkrehamn
Balsnes, Jon Harald - Lyngdal
Berg-Thomassen, Hilde
- Kristiansand
Berge, Unni - Oslo
Berger, Åse Margrethe - Trøgstad
Bjerkland, Ketil - Molde
Blindheim, Harald Mindor
- Bø i Telemark
Blindheim, Terje - Lørenskog
Brandsæter, Oddrun Ingjerd Øfsti
- Stjørdal
Brenne, Åshild - Spongdal
Brundtland, Solveig - Bjerkreim
Brusletten, Solfrid - Nesbyen
Böhlerengen, Oddrun - Drobak
Corneliussen, Jon - Oslo
Dahl, Per Otto Rasmussen
- Kristiansand
Dalaker, Sigrid - Randaberg
Egeland, Bendik - Kristiansand
Emblem, Alice - Ålesund
Eriksen, John Erik - Oslo
Espedal, Bente - Stavanger
Espeland, Liv - Oslo
Evensen, Gro - Eydehavn
Evjedal, Gudrun - Stathelle
Farestveit, Marit - Kristiansand
Fastad, Marit - Trondheim
Febakke, Stein Olav - Sandefjord
Gjedrem, Bergljot - Bjerkreim
Gravningen, Marit Kristine
- Skollenborg
Gryting, Anders Alexius
- Gjerstad
Græsli, Elin Anita - Arneberg
Grøstad, Frode - Kristiansand
Gulbrandsen, Kate - Saltnes
Gundersen, Solveig - Gjøvik
Halvorsen, Janken Camilla
- Stavanger
Halås, Jan Steinar - Eide
Harbo, Rune - Gyland

Hartz, Tone Cathrine - Åmot
Harvik, Norun Margrethe
- Drammen
Haugland, Anne - Finsland
Haugland, Anne Lise - Bjelland
Hellenes, Lise - Larvik
Hjortland, Anne Sigrid
- Kristiansund
Homleid, John Åge - Sannidal
Hvalen, Tone Anne - Atrå
Håland, Kjersti - Hafrsfjord
Jakobsen, Anna Maria Siring
- Lillesand
Jakobsen, Torunn Nordahl
- Vennesla
Johansen, Ragnhild Ljøkjell
- Kvelde
Johnsen, Edle Cathrine Askelund
- Hafrsfjord
Kjetsaa, Øyvind - Hornnes
Kongsvik, Per Anders - Tromsø
Koppang, Åse Johanne - Skiptvet
Kottmann, Karen Margrethe
- Oslo
Kronen, Linda - Nesoddhøgda
Kvistad, Roar - Sæbø
Landro, Eli - Oslo
Langås, Arngeir - Saltrød
Ledaal, Astrid - Arendal
Lien, Bjarte - Oslo
Lien, Hege - Oslo
Lindkjenn, Ragnhild
- Neslandsvatn
Lindstad, Ida Merete - Lena
Lund, Eivind - Lørenskog
Mangrud, Kari - Råde
Meling, Gisle Magnus Sandve
- Sandnes
Moe, Astrid - Kvelde
Moen, Tove Christina - Skatval
Moseid, Notto - Lyngdal
Mysen, Kirsten Susanne
- Lillestrøm
Natvig, Leif-Otto - Kristiansand
Nilsen, Kristine Borgen
- Vennesla
Nilsen, Inger Elisabeth
- Kristiansand
Nordbo, Gunnhild Aslakdottir
- Bø i Telemark
Nærum, Anne Brita - Hafrsfjord
Oftestad, Torvild - Vestby
Olsen, Heming - Halden

Olsson, Ida-Marie - Oslo
Osnes, Torunn - Oslo
Rasmussen, Alice - Oslo
Refvem, Sikke - Sandnes
Raastad, Jan-Christian - Oslo
Raastad, Marianne - Oslo
Sagrusten, Hans Johan - Lalm
Saxegaard, Harald Sigfred - Ski
Schwensen, Cecilie Nordby
- Billingstad
Skulstad, Svein - Skjetten
Solheim, Oddmund - Molde
Steilbu, Sigvald Lorentsen
- Vangsvik
Stene, Vidar - Fredrikstad
Stuestøl, Hilde - Øyslebø
Svendsen, Marit - Lyngdal
Sæverås, Ingrid - Oslo
Tjemsland, Liv Hattaland - Bryne
Totland, Magnar - Gol
Tronhuus, Brit - Blystadlia
Tysvær, Aasfrid - Hafrsfjord
Tømby, Lise - Sandefjord
Undheim, Paul Johan Aarøe
- Kongsvinger
Urfjell, Turid - Grimstad
Vetvik, Kristoffer - Oslo
Vik, Annette - Florø
Østnor, Bernt - Oslo
Aanestad, Onar - Varhaug
Aarre, Mari Fjetland - Sandnes

Mellomfagseksamen i kristendomskunnskap:

Akselsen, Sigmund - Kristiansand
Andersen, Hilde Benno - Oslo
Balsnes, Jon Harald - Lyngdal
Birkelund, Frode - Oslo
Delgado, Aina Førlund - Skårer
Giskehaug, Anne Helene
- Porsgrunn
Grave, Marit Gilje - Borgheim
Holberg, Sunniva Elisabeth
- Kolbjørnsvik
Lillehaug, Trine - Raufoss
Linvik, Mari - Bleikvasslia
Lyngroth, Øystein - Saltrød
Mørland, Anne Sofie - Oslo
Offemes, Åsmund - Oslo
Olsen, Einar - Magnor
Rogstad, Per Øistein - Oslo
Torsvik, Cathrine - Arendal
Ugedal, Ragna - Rubbestadneset

Hovedfageksamen i kristendomskunnskap:

Brennhagen, Gudrun – Gjerdrum

Eksamen fra kateketseminaret:

Gustafsson, Tove Karin

– Østenstad

Jørgensen, Vegar Bøydler – Oslo

Roberstad, Eva – Figgjo

Skagestad, Ingeborg – Risør

Skibrek, Svein-Erik – Oslo

Sundet, Mona Helen Ødegård

– Bekkestua

Våge, Finn – Gausel

Teologisk embetseksamen:

Barlaup, Stein Tore – Volda

Bekkevold, Geir Jørgen – Horten

Bergem, Knut Inge – Bjorbekk
Brekke, Aslak Jørundland – Åmli
Dietrich, Stephanie

– Haltingen, Tyskland

Engnes, Trond – Holmestrand

Gjerde, Eivind – Bømlo

Hovde, Svein-Olav Angard

– Lillehammer

Husveg, Geir – Varhaug

Høie, Marit – Nodeland

Jansen, Henning Huseby

– Borhaug

Leifsen, Thorleif – Løken i Høland

Lindheim, Ingebjørg – Oslo

Nordbø, Ann Elisabeth

– Bjørkelangen

Remøy, Tormod – Vegsund

Sandvik, Arnulf – Voss

Skinlo, Dag Agnar – Nøtterøy
Svenning, Knut – Søgne
Wilhelmsen, Per Willy – Råde

Eksamen fra det praktisk- teologiske seminar:

Dahl, Laila Riksaasen – Nittedal

Fiskerstrand, Rune Oddbjørn

– Kleppe

Hansen, Lars – Vallset

Holmås, Torbjørn – Trondheim

Lindheim, Ingebjørg – Oslo

Skoglund, Anne Bergljot – Alta

Skutlaberg, Jostein

– Nordheimsund

Torsteinsen, Bjørg Kjersti

– Silsand

Øksnevad, Lillian – Madla

Salto – et nytt og frodig barneblad

Vurdert av Marit Rypdal

De to tidligere barnebladene *Kom og se* og *Nye Glimt* forsvant fra markedet i fjor. Nytt av året er Salto, som indremisjonsselskapet, santalmisjonen og misjons-selskapet har gått sammen om gjennom Norsk Kristent Barneblad a/s. Målgruppen er barn i alderen 8 - 13 år. Bladet utkommer med 11 nummer i året og er på 48 sider i fulle farger.

De første numrene som er kommet byr på et imponerende stoffutvalg i møte med barn i mange land og ulike kulturer, bibelstoff med ny vri, sanger, tegneserier, fortsettelsesfortellinger, konkurranser, spørrespalte, hobby, sport, troslære, oppskrifter – kort sagt, noe for enhver smak. Og alt er ledsaget av frisk layout og frodige illustrasjoner.

«Ellevill fantasi»

Så langt jeg kan bedømme har bladet fått en form som appellerer til barn, og som tar dem på alvor. Men en ting er hva jeg måtte mene, en annen ting hva målgruppen selv mener. En 11-åring jeg konsulterte, uttrykte seg slik: «Fint at bladet ikke er så strengt.» Etter en kort tenkepause

la han til: «Jeg synes det er ellevill fantasi der, en lærerik tegneserie og mye spennende om sport og natur.»

På spørsmål om det var noe han ønsket mer av, kom det spontant: «Gjerne mer av spennende fortellinger og fortsettelsesfortellinger.» Noe negativt hadde han ikke å si.

Skulle jeg selv anføre noe negativt, måtte det være om nynorskandelen av bladet. Den er minimal. Redaksjonen ønsker seg kanskje en egen nynorskutgave av bladet, men skal det bli mulig, må nok abonnementstallet økes betraktelig. Foreløpig ligger det på 7500. Det er ikke verst etter så kort tid, men målet er 10 000 i løpet av sommeren.

Krevende

Å slå salto er krevende. Barnebladet Salto har satset friskt, og fortjener å komme ned på beina. Men til det kreves en solid økonomi, det vil si flere abonnenter. Utfordringen til foreldre, besteforeldre, tanter og onkler er: Bruk Salto som fødselsdags- og julegave, gjerne også til dåpsdagen eller andre anledninger.

**STUDIER
VED MF?**

**KONTAKT
STUDIE-
VEILEDER
02 - 46 79 00**

Å fortie kallet er å stjele fra ungdommen!

Kristenheten står i dag overfor uendelig mange utfordringer både nasjonalt og globalt. Det kan synes nærmest umulig å skulle foreta noen prioritering mellom de mange oppgavene. En oppgave skiller seg imidlertid helt klart ut: Rekruttering og utrustning av nye arbeidere. Kristenheten mangler ikke utfordringer, men arbeidere!

Makter vi å kalle stadig fler til aktiv innsats i evangeliets tjeneste, da skal de mange utfordringene vise seg å bli spennende muligheter.

Jeg vil påstå at det ikke er ungdommene det står på, men at det blant dagens kristne generelt sett er en altfor svak bevissthet i kallsformidlingen.

Ungdom trenger konkret utfordring og veiledning, men får de det?

*Av informasjonssjef
Trond B. Solvang*

Fra slutten av syttitallet og frem til midten av åttitallet var det dessverre en synkende andel søkere til kristendoms- og teologistudiet. Siden 1987 har vi imidlertid opplevet en svært gledelig rekrutteringsvekst.

Det kan enkelt illustreres med følgende tall:

1986: 91 nye studenter

1990: 198 nye studenter

Om gleden var stor ifjor, blir den absolutt ikke mindre i år. MF's undervisningsadministrasjon opplevet i dagene for søknadsfristens utløp rene flommen av søknader.

Tankekurs

Midt i begeistringen finnes det imidlertid et stort tankekurs. Nemlig at det i dag er mangel på en rekke deltids- og heltids- arbeidere innenfor kirken og i skolens kristendoms- og religionsundervisning.

Samtidig med etterkrigstidens største arbeidsledighet, opplever vi

en betydelig vegring i å skulle betrakte kirken og skolen som både interessante og strategiske arbeidsplasser. Dette er helt utrolig! Deresom vi skal nå våre barn og unge med evangeliet er jo nettopp skolens kristendomsundervisning og kirkens kateketjeneste blant de aller mest strategiske satsingsområder.

At kristendomsfaget ved en rekke skoler i stor grad kun blir en salderingspost på timeplanen (som tilsynelatende kan fylles med hva det enn måtte være), er en tragedie. At vi snart må lete grundig for å finne en kristendoms lærer med kompetanse og engasjement er forøvrigt. De få gjenværende kommer jo snart riksantikvaren til å verne. Fra politikerne og diverse interessegruppers side synes det som om all energi er tatt ut på å sikre kristendomsfagets plass i grunnskolen, for når det gjelder det mennesket som skal forme og formidle den konkrete undervisningen gjøres svært lite for å sikre en forsvarlig rekruttering.

At det likeledes er vanskelig å få besatt kateketstillinger med kvalifiserte personer er et annet sorgelig faktum.

Slik kunne vi ha fortsatt med en rekke andre stillinger som for eksempel diakon, prest, barne- og ungdomsarbeider, m. fl.

Så selv om vi i et tilbakeskuende perspektiv på 5-10 år har grunn til å glede oss over øket studenttilgang til MF's studier, må vi likevel med nøkternhet erkjenne at de fremtidige behov blir vanskelige å dekke selv med dagens rekrutteringsnivå.

Ungdom søker utfordringer

Når ungdom blir spurt om hva som betyr mest ved valg av studium og fremtidig yrkesvalg, svarer de aller fleste «å kunne gjøre en meningsfull jobb», «et arbeide hvor jeg kan få bruke mine evner og anlegg» samt «gode kolleger» (dette utifra samtaler jeg selv har hatt med flere

ungdommer ved klubb- og skolebesøk).

Spørsmålet jeg så sitter igjen med er: Hvorfor betrakter ikke flere ungdommer kirken eller kristendomsundervisningen i skolen som meningsfulle og utfordrende arbeidsplasser?

Det eneste svaret jeg kan finne, er at ingen med overbevisning har fortalt dem det. Fortalt det utifra en selvopplevet yrkeserfaring som formidler av det gode budskapet. Budskapet som kan skape nytt liv, skape forsoning og gi mennesker nytt håp.

Gjennom mitt arbeid har jeg møtt svært mange kirkelige ansatte som har vært både slite og nedkjorte. Hos de samme personene har jeg likevel først og fremst møtt et inderlig engasjement – de vet det handler om å formidle Guds nærhet og frelse til mennesker.

Midt i en tøff arbeidsvirkelighet møter jeg mennesker som virkelig opplever å ha en fantastisk utfordrende jobb fylt med mening.

Ungdom behøver utfordringer

Min motivasjon for å skrive denne artikkelen er utelukkende å enda en gang si hvor uendelig viktig det er at ungdom blir tatt på alvor og betrodd en konkret utfordring.

Selv kan jeg takke en prest i lokalmenigheten og et par aktive ungdomsledere for at jeg ble penset inn på en teologisk utdanning. De ga meg utfordringer og betrodde meg oppgaver.

Vi må begynne å tenke stort om våre ungdommer, for de er fremtiden! Det må være et overordnet mål for alle som er engasjert i kristen virksomhet å ha en våken bevissthet for å utfordre og kalle ungdommer til aktiv tjeneste for Guds sak.

Ingen tjeneste kan bli mer utfordrende, spennende eller meningsfull, for det handler om å bringe Guds frelse til stadig nye mennesker.

ÅRSMELDINGER DET TEOLOGISKE MENIGHETSFAKULTET 1990

Innhold:

Regnskap	s. 16
Styrets årsberetning	s. 17
Praktikums årberetning	s. 25
Kateketseminarets årsberetning	s. 27
Dekanus' årsberetning	s. 29

Det teologiske Menighetsfakultetet

Resultatregnskap for 1990

Driftsinntekter	1990	1989
Statstilskudd	15.311.480	13.944.998
Gaveinntekter	7.908.812	8.319.686
Testamentariske gaver	308.728	612.095
Diverse fond	231.504	25.285
Andre driftsinntekter	2.171.670	2.089.678
Sum driftsinntekter	25.932.194	24.991.741
Driftskostnader		
Lønn og sosiale kostn.	16.627.209	16.483.172
Driftskostnader		
bygning m.m.	2.776.810	1.816.250
Øvrige driftskostnader	4.272.849	4.009.801
Driftstilskudd MF's		
kantine	137.851	338.245
Avsetn. tap på fordringer	170.000	0
Ordinære avskrivninger	235.053	306.953
Sum driftskostnader	24.219.772	22.954.421
Driftsresultat	1.712.422	2.037.323
Finansinntekter og kostnader		
Finansinntekter	488.914	296.169
Finanskostnader	349.170	556.562
Netto finansielle	139.744	- 260.393
Årsoverskudd	1.852.166	1.776.928
Disponering av årsresultat		
Fond bundet til spesielle		
formål	557.141	623.912
Ikke frigitte gaver	- 16.907	4.782
Disponering mot		
driftskapitalen	1.311.932	1.148.235
Sum disponert	1.852.166	1.776.929

Balanse pr. 31.12

Eiendeler	1990	1989
Omløpsmidler		
Kasse, bank, postgiro		
(herav bundet 37.492)	5.993.730	4.916.984
Kortsiktige fordringer	176.769	272.817
Mellomregnskap MF's		
kantine	25.838	62.629
Varebeholdning skrivevta	178.482	194.886
Sum omløpsmidler	6.374.819	5.447.316
Anleggsmidler		
Langsiktige fordringer	85.500	340.120
Verdipapirer	564.000	359.500
Inventar, tenknisk		
utstyr m.m.	468.814	468.994
Boliger, tomter	98.913	98.913
Gydas vei - bygning	17.484.078	17.484.078
Sum anleggsmidler	18.701.305	18.751.605
Sum eiendeler	25.076.124	24.198.921
Gjeld og egenkapital		
Kortsiktig gjeld		
Leverandørgjeld og		
annen kortsiktig gjeld	453.171	368.894
Skyldige offentlige		
avgifter og feriepenger	2.705.264	2.764.503
Kortsiktig del av		
langsiktig gjeld	500.000	1.000.000
Sum kortsiktig gjeld	3.658.435	4.133.397
Langsiktig gjeld	1.600.000	2.100.000
Egenkapital		
Ikke frigitte gaver	74.841	91.748
Fond bundet til spesielle		
formål	1.644.189	1.087.048
Driftskapital	18.098.659	16.786.728
Sum egenkapital	19.817.689	17.965.524
Sum gjeld og egenkapital	25.076.124	24.198.921
Pantstillelser	2.100.000	3.100.000
Garantiansvar	1.480.000	1.480.000

Årsberetning 1990 fra styret ved Det teologiske Menighetsfakultet

Forstanderskapet

Forstanderskapet var samlet til ordinært møte mandag 24. april og tirsdag 25. april 1990. Grunnen til at forstanderskapets møte dette året ble avholdt over to dager, var behovet for god tid til å drøfte de foreliggende innstillinger om Menighetsfakultetets fremtid (omtales senere i årsmeldingen). Det møtte 19 forstandere av 21 og sju varamedlemmer av ti.

Til stede på møte var dessuten fire av de fem styremedlemmene og ett av styrets varamedlemmer, ett styremedlem valgt til Kateketseminaret, 24 lærere, to administrativt ansatte valgt av administrasjonsmøtet, seks studentrepresentanter, tre fra undervisningsadministrasjonen, åtte fra forretningsadministrasjonen, inkludert forstanderskapets sekretær. MFs revisor var innvitert til å delta i de sakene som gjaldt regnskap og budsjett.

Til møtet foreslå et forslag til forstanderskapets forretningsorden. Denne forretningsorden ble forsøksvis fulgt under to-dagersmøtet og senere vedtatt som siste sak på møtet.

«Styrelederens programtale» fikk denne gangen preg av å være en innledning til, og innføring i de viktige spørsmål som senere ble drøftet vedr. Menighetsfakultetets fremtid. Talen ble vedlagt protokollen fra møtet.

Forstanderskapetsmøtets første dag ble i sin helhet satt av til drøftelser av innstillingene fra styringsgruppen «MF frem mot år 2008» og «Perso-

nell og struktur» fra organisasjonsutvalget. Det ble utarbeidet et sammen- drag av de viktigste momentene som kom frem under debatten og styret ble pålagt å ta disse momenter med i det videre arbeide med innstillingene.

Professor *Eivind Osnes* ble gjenvalgt som Forstanderskapets ordfører for 1990/91 og biskop *Halvor Bergan* ble gjenvalgt som varaordfører for samme periode. Som nytt styremedlem for perioden 1990/95 ble valgt: professor, dr.med. *Jan-Bjørn Osnes*, Oslo og som nye varamedlemmer til styret for 1990/91 ble valgt oppført etter stemmetall: Domprost *Nils Kristian Lie*, Hamar, personalsjef *Oddbjørn Lyngroth*, Oslo, og forlagsjef *Aud Sæverås*, Oslo.

Bibelskolerektor *Svein Granerud* ble valgt som ny styreleder for 1990/91 etter generalsekretær *Jens-Petter Johnsen* som gikk ut av styret etter avsluttet valgperiode, og rektor *Finn Andersen* ble gjenvalgt som styrets nestleder.

Undervisningskonsulent *Gerd Karin Røsæg* ble valgt som medlem av Kateketseminarets styre for perioden 1990/92 og kateket *Kirsten Aarflot* ble valgt som varamedlem i Kateketseminarets styre for samme periode.

Regnskapene for MFs drift, legatforvaltning og kantine ble godkjent. Styrets vedtatte justeringer i budsjettet for 1990 ble fremlagt til orientering og forslag til budsjett for 1991 ble vedtatt uten endringer.

Forstanderskapet fikk seg fo-

relagt tre mindre endringsforslag til grunnreglene, men uten at dette resulterte i vedtak. Et av forslagene—endring av grunnreglenes paragraf 22 vedr. valgkomité, ble utsatt i påvente av den endelige behandling av MFs struktur, som vil finne sted på møtet i april 1991.

Forstanderskapet vedtok en mindre endring vedrørende bestemmelsene om taushetsplikt i forskrift om disiplinærtiltak mot lærer.

I samsvar med tidligere vedtak i forstanderskapet, sendte sekretæren ut «Halvårsrapport - virksomheten ved Menighetsfakultetet sommeren og høsten 1990», datert 30. november 1990.

Menighetsfakultetets styre

Svein Granerud, formann i MF's styre

Styret har etter valgene på forstanderskapets møte mandag 23. og tirsdag 24. april 1990, hatt følgende sammensetning: Bibelskolerektor *Svein Granerud*, Bærum (1989-94), leder 1990/91, rektor *Finn Andersen*, Oslo (1986-91), nestleder 1990/91, cand. teol. *Vigdis Rø Berntsen*, Asker (1987-92), lektor *Gunn-Björg Wisloff*, Kolbotn (1988-

93). professor *Jan-Bjørn Osnes*, Oslo (1990-95).

Varamedlemmer 1990/91: Domprost *Nils Kristian Lie*, Hamar, personalsjef *Oddbjørn Lyngroth*, Oslo, og forlagsjef *And Sæverås*, Oslo.

Professor *Magne Sæbø* var dekanus 1990 I og professor *Ernst Baasland* var dekanus 1990 II. Studentutvalgets leder i vårsemesteret var hovedfagstudent *Björg Helen Finnbakk* og i høst-semesteret stud. teol. *Øystein Lund*. Dekanus og SU-leder har deltatt i alle styrets møter i samsvar med grunnreglenes bestemmelser. Innformasjonsjef *Trond Solvang* har også deltatt på styrets møter i 1990.

Styret har avholdt 11 møter, hvorav to ekstraordinære i forbindelse med kallelse-saker. Styret har i alt behandlet 107 saker. I tillegg til de sakene normalt behandler, kan følgende saker nevnes:

Innstillingene «MF frem mot år 2008» og «Personell og struktur» ble umiddelbart etter møtet i Forstanderskapet oversendt til fakultetsrådet som fikk i oppdrag å utarbeide forslag til organisasjonsendringer, innkludert organisasjonsstruktur, ledelsessstruktur m.m. samt og utarbeide forslag til endringer av MF grunnregler. I løpet av november mottok styret innstillingen «Ny struktur-nye utfordringer», utarbeidet for fakultetsrådet, sammen med fakultetsrådets forslag til nye grunnregler for MF. I løpet av desember måned gav styret sin foreløpige uttalelse om fakultetsrådets forslag og der styret hadde en annen oppfatning av utformingen av grunnregel-endringene vedtok styret sine egne forslag til formuleringer. Innstillingen «Ny struktur-nye utfordringer», grunnregelforslaget fra FR, styrets for-

slag til nye grunnregelformuleringer og skisser som viser saken for de enkelte saker i følge de någjeldene grunnregler og FRs forslag, ble sendt ut til forstanderskapets medlemmer og varamedlemmer medio desember. Styret ville på denne måten orientere Forstanderskapet så tidlig som mulig om de forestående grunnregelendrings forslag, slik at også forstanderne kunne få mulighet til å fremme sine forslag i tide før forstanderskapsmøtet i april 1991.

Privathøyskolelovens gyldighet for Det praktisk-teologiske seminar

Arbeidet med å nå frem til en avklaring i denne saken, som hadde vart siden sommeren 1989, tok mer tid enn styret opprinnelig var forberedt på. Styret engasjerte i løpet året advokat *Asbjørn Finholt* til hjelp for å få en avklaring på de juridiske spørsmål som lovtolkningene førte med seg.

Etter styrets oppfatning var det Privathøyskoleloven som, etter at den ble vedtatt i 1986, ga det lov-messige grunnlag også for MFs praktisk-teologiske seminar. Selv om ikke styret nådde helt frem med dette syn overfor departementet, som refererte til bestemmelser i Praktikumloven av 1902, må det likevel sies at saken til en viss grad ble løst i samsvar med styrets oppfatning. Dette kan blant annet leses ut av brev fra Utdannings- og forskningsdepartementet, der det ble slått fast at departementets lovforståelse

ikke reiser «noe problem for godkjenning av fakultetets Praktisk-teologiske seminar som berettiget til statstilskudd». Først på styrets møte i november kunne saken avsluttes etter at det var gjort flere anstrengelser for å få en avgjørelse før Stortingets behandling av 1991-budsjettet. Fra og med budsjettåret 1991 gis all statstøtte til Menighetsfakultetet etter bestemmelsene i Privathøyskoleloven.

Samarbeids- og utleieavtale med Egede Instituttet

På forespørsel fra Egede Instituttet svarte styret i juni ja til å inngå et samarbeid med Egede Instituttet i Menighetsfakultetets bygg, Gydas vei 4. Styret ba administrasjonen om å finne frem til de praktiske tiltak som var nødvendig for inngå en slik avtale, både når det gjelder bibliotek-samarbeid og kontormuligheter. En samarbeids- og utleieavtale ble undertegnet i november og deretter godkjent av styret. Avtalen innebærer blant annet at Egede Instituttet leier to kontorer i Gydas vei 4 og at Instituttets boksamling flyttes til MFs bibliotek, der en nyere del av boksamlingen er gitt felles oppstilling med MFs bøker og den øvrige del gis en separat oppstillingsplass. En del av boksamlingen er magasint i et leiet lagerlokale som ligger gunstig til like ved MFs bygg.

Driften av Menighets-fakultetets katine

Ved styrets behandling av resultatregnskapet for kantinen i 1989 var det nødvendig å overføre midler fra MFs drift til kantinevirksomheten. Styret fant dette

utilfredstillende og spørsmålet om alternative driftformer ble utredet i løpet året, blant annet ved hjelp av leiet konsulenttjeneste. På grunnlag av de vurderinger som forelå vedtok styret å legge om kantinedriften blant annet ved å redusere bemanningen til 2 årsverk fra og med august 1991 og ved å gjøre kantinstyret om til et brukerråd. Både den daglige drift og personalansvaret vil i fremtiden inngå i forretningsadministrasjonen på linje med de øvrige driftsfunksjoner.

EDB-utstyr og EDB-assistanse ved MF

På grunn av den økte betydning EDB-teknologien har både i forskningen og administrasjonen ved fakultetet, har styret i løpet av året bedt et eget EDB-utvalg om å trekke opp hovedlinjene for MFs satsning på informasjonsteknologi (IT) i fremtiden, og å kartlegge de enkelte brukergrupper databehov. Det er spesielt ønskelig å få en effektiv utnyttelse av de samlede datapotensiale ved fakultetet der blant annet lærerens PCer og MFs dataanlegg inngår som viktige elementer. Styret ser det også som nødvendig å vurdere arbeidsgiveransvaret i forhold til lærerne i denne forbindelse.

Personalforeninger

Styret har vedtatt retningslinjer for det fremtidige samarbeidet med de ny etablerte personalforeninger for lærerne og fra de administrative ansatte. Styret ser positivt på etableringen av disse foreningene og finner det naturlig at foreningene er arbeidsgivers samtaleparter i alle saker som gjelder de ansattes arbeidsforhold. Det har i denne forbindelse vært nødvendig for styret å presisere at det er direktøren, eller i hans fravær informasjonssjefen og dekanus, eller i hans fra-

vær prodekanus som er arbeidsgivers, det vil si styrets representanter ved fakultetet.

Lærerkollegiet

Styret har behandlet følgende ansetteler, engasjementer m.m:

Førsterektor, dr.theol. Oskar Skarsaune gitt opprykk til professorat i allmenn kirkehistorie fra 1. august 1990. Fakultetslektor (vikar) Svein Olaf Thorbjørnsen fast ansatt som fakultetslektor tilknyttet ST-seksjonen fra 1. august 1990. Fakultetslektor Svein Olaf Thorbjørnsen ble av Kateketseminarets styre kallet til å fungere som rektor ved seminaret i studieåret 1990/91, mens Aasmund Dale har forskningstermin.

Cand. theol. Tor Magnus Amble ansatt som fakultetslektor i hebraisk språk for tre år fra 1. august 1990. Cand. theol. Jan-Olav Henriksen engasjert som fakultetslektor (vikar) i ST for studieåret 1990/91. Jan-Olav Henriksen, som disputerte for den teologiske doktorgrad 3. november 1990, er senere gitt opprykk som førstelektor fra engasjementsdatoen.

Cand. theol. Laila Riksaasen Dahl ansatt som fakultetslektor i halv stilling ved Det praktisk-teologiske seminar fra 1. august 1990 for en periode på halvannet år. Cand. theol. Hilde Halsteinli Unsvåg ansatt som vitenskapelig assistent ved Institutt for kristendomskunnskap fra 1. august 1990 for en periode på tre år.

Cand. theol. Robert W. Kvalvaag ansatt som vitenskapelig assistent ved Institutt for kristendomskunnskap fra 1. august 1990 for en periode på tre år. Forskningsstipendiat Vidar Leif Haanes engasjert som fakultetslektor (vikar) i professor Skarsaunes permisjon – studieåret 1990/91.

Styret har innvilget avskjed

Robert W. Kvalvaag

for: Fakultetslektor Geir Sørebo, etter avsluttet permisjon på grunn av tjeneste som sokneprest i Lavik prestegjeld, og prost i Ytre Sogn prosti, fra 1. august 1990.

Forskningsterminer eller permisjoner: Professor Magne Sæbo innvilget forskningstermin for studieåret 1990/91. Fakultetslektor Kjell Olav Sannes er innvilget permisjon uten lønn i høstsemesteret 1990 og forskningstermin i vårsemesteret 1991. Fakultetslektor Reidar Hvalvik er innvilget forskningstermin i vårsemesteret 1991. Førstelektor Lars Ønstnor er innvilget permisjon uten lønn i perioden 22. oktober til 2. desember, 1990.

Professor Tore Wigens permisjon uten lønn ble etter søknad avsluttet 1. september 1990. Dekanus har i tillegg innvilget endel kortere permisjoner (under en måned) for lærere og personell i undervisningsadministrasjonen.

Undervisnings- og forretningsadministrasjonen

Undervisningsadministrasjonen: Cand. theol. Anna Ramskov Laursen engasjert som vikar for studieveileder i teologi fra 18. juni og ut året.

Forretningsadministrasjonen: Ansetteler/engasjementer/avskjeder m.m: Cand. theol. Odd

Anna Ramskov Laursen

Kristoffersen ansatt som landssekretær fra 1. januar 1991 for en periode på fem år. Cand. theol. Ricard Blucher ansatt som teologisk konsulent i halv stilling ved biblioteket fra 1. juli 1990. Erik Ellingsen engasjert som kasserer fra 1. februar 1990. Gerd Herm-andrud engasjert som kontorfullmektig i student-ekspedisjonen fra 1. februar 1990.

Studentprest Ole Jakob Modalsli har sagt opp sin stilling fra 1. april 1991. Bibliotekar Anne Nysæther har sagt opp sin stilling fra 11. desember 1990. Trykningsformann Edvard Lindrupsen har sagt opp sin stilling fra 30. juni 1990. Kantineassistent Berit Hellums engasjement ble avsluttet 30. november 1990. Førstekontorfullmektig Astrid Servan har sagt opp sin stilling (1/5) fra 31. desember 1990.

Direktør Erling Servan ble innvilget studiepermisjon med lønn for studieopphold i USA i tiden 31. mai - 13. juli 1990 og informasjonssjef Trond Solvang ble konstituert som direktør i samme periode. Kontorsjef Gunnar Rein Olsen har fullført et to-årig bedriftøkonomisk studium ved BI som en del av sin utdanning i stillingen.

Biblioteket

Bibliotekets registrerte bokbestand pr. 31. desember 1990 var

på 39.998 (37.697) bind, hvorav 1.282 (1.468) var tilvekst i 1990 (89). Av tilveksten var 511 (843) bokgaver. Biblioteket har dessuten 14 (14) ruller mikrofilm. 6.305 (6.305) mikrofilmkort og 365 (479) løpende tidsskriftabonnement, hvorav 2 nye (2) i 1990. Det er 2 (2) avisabonnement og 125 abonnment av andre seriepublikasjoner. Mediatektet hadde pr. 31. desember 1990 en registrert materiellbestand på 230 (216) AV-dokumenter, hvorav 14 nye (14) i 1990. Mediatektet har 13 kart.

Det var ialt 3.767 (3.390) utlån, hvorav 3.643 (3.303) hjemlån og 124 (87) fotokopier som erstatning for lån. Av det totale utlån var 3.385 (3.057) lokale lån og 382 (333) fjernlån. Fjernlånet var oppdelt med 258 (246) lån og 124 (87) fotokopier og det var 236 (222) innenlandske og 22 (24) utenlandske lån. Mediatektet hadde et utlån på 68 (94) AV-dokumenter og 83 (80) utstyrsenheter.

Biblioteket sendte ut 1.093 (1.116) bestillinger og mottok ialt 701 (678) innlån, hvorav 642 (603) originale dokumenter og 59 (75) fotokopier. Av disse fikk vi fra innenlandske bibliotek 633 (625) innlån, hvorav 603 (572) originale dokumenter, og 30 (53) fotokopier. Fra utenlandske bibliotek var det 68 (53) innlån, hvorav 39 (31) originale dokumenter og 29 (22) fotokopier.

Biblioteket administrerte 1. halvår det samme antall leseplasser som foregående år, ialt 394 i 2. etg. I 2. halvår var plassene redusert med 30 som følge av oppsetting av seminarrom. 40 lesaplasser er utleiet til Universitetet

i Oslo i samsvar med leicavtale. I 4 etg. leier UIO 32 leseplasser.

Biblioteket har f.t. fem stillinger, hvorav tre hele og to halve stillinger. Av disse er tre bibliotekarar (en i halv stilling), en teologisk konsulent i halv stilling og en førstekontorfullmektig. Det ble ansatt teologisk konsulent fra 1. juni 1990 etter at stillingen sto ubesatt fra høsten 1989. Bibliotekar i halv stilling arbeidet på hel tid for de ledige lønnsmidlene i konsulentstillingen i tiden 1. januar - 30. mai 1990.

På slutten av året fikk biblioteket installert en PC nr. 2 til bruk for bibliotekrutiner som katalogisering av litteratur og søking i eksterne litteraturbaser. Dette gir biblioteket en betydelig større mulighet til å bedre arbeidsoppleggene og gjenfinningen av litteraturen. Dermed kan det ytes bedre service for brukerne. Dette er enda mer nødvendig etter at Universitetsbibliotekets tjenester er blitt redusert. EDB-bruk gir imidlertid ikke besparelse i arbeidstiden. Den senere tids reduksjon av bemanning og bevilgningene til tiden. Den senere tids reduksjon av bemanning og bevilgningene til biblioteket fører fortsatt til redusert åpningstid og tjenestetilbud.

Omsorgstjenesten

Omsorgstjenesten har vært bemannet slik: Studieveileder Målfrid Norum, studieveileder Berit Basmo Kvidaland (til 6. juni, deretter Anna Ramskov Laursen), sjelesørger Jofrid Wiik, psykiater Bjørn Lande og studentpresten. «Omsorgsteamet» har hatt tre møter.

Ole Jakob Modalsli har hatt 360 (i 1989: 381) samtaler med i alt 110 (113) konfidenter. 22 av disse samtalene er obligatoriske samtaler i forbindelse med sommerkargjenesten (SVT). 21

samtaler er obligatoriske samtaler studentpresten har invitert til i femte studentsemester. Når man ser bort fra disse obligatoriske samtaler har studentpresten anvendt i overkant av tre samtaler per konfident.

Jofrid Wiik har hatt 279 (256) samtaler med i alt 82 (73) studenter, i alt 306 (299) timer.

Psykoater Bjørn Lande har hatt 28 MF-studenter til konsultasjon i 1990. To-tre studenter har sluttet, men har likevel fortsatt hos ham.

Studentpresten arrangerer i løpet av året et samlivskurs for studenter med ektefeller. Kurset hadde 16 deltakere og ble arrangert i samarbeid med Kirkens Familierådgivningskontor i Oslo under ledelse av familierådgiver Kari G. Hauge og psykiater Øystein Sørbye. Styret ser på dette kurset som et viktig tiltak for vordende prester.

Ekteskapet er under press og noe må gjøres for å sette unge mennesker i stand til å tåle dette presset. Vordende prester må også hjelpes til å finne gode spor for sine samliv, ikke minst på bakgrunn av den økte frekvens av skilsmisser også blant prester.

Pastoral-klinisk kurs på Lovisenberg (1 dag i uken) som studentpresten var deltaker på, ble avsluttet i mai. Studentpresten hadde noe undervisning i sjelesorg på Kateketseminaret, og han har ledet en PT-gruppe på 11 studenter vår og høst i rammen av den nye studentordningen.

Statistisk oversikt

Tilgangen på nye studenter øker fortsatt og statistikken viser derfor en liten økning i det totale studenttall (tallene for 1989 i parentes). Pr. 1. november 1990 var det ialt 560 (492) studerende ved MF. Av disse var det 229 (217) som studerte teologi. 15 (31) gikk på det Praktisk-teologiske seminar, 304 (239) på Institutt for kristendoms-kunnskap og 12 (5) på Kateketseminaret, hvorav sju gjennomfører utdannelsen over to år. Av Instituttstudentene er det 24 som følger opplegget over to år.

Ved årets utgang er det ialt 3010 (2974) som har avlagt teologisk embetseksamen og 2459 (2433) kandidater som har gjennomgått Det praktisk-teologiske seminar. Ved Institutt for kristendoms-kunnskap er det ialt avlagt 3659 (3487) eksamener i hovedfag, mellomfag og grunnfag og Kateketseminaret har uteksaminert 68 (62) kandidater.

Økonomi - MFs drift

Resultatregnskapet for 1990 viser et overskudd på kr. 1.311.932.00, eksklusive avsetning av fond bundet til spesielle formål. Kantinens underskudd er dekket med i underkant av kr. 140.000,00 og driftens gjeld ble nedbetalt med en million, og var ved utgangen av året på 2,1 millioner. Til sammenligning kan det nevnes at i 1989 var drifts-overskuddet på kr. 1.148.235.00. Kantinens gjeld ble sanert med kr. 350.000,00 og MFs gjeld ble nedbetalt med 0,4 millioner.

Drifts- og finansinntektene var på 26,4 millioner, mot 25,3 millioner i 1989, det vil si en økning på 4,5%. Denne økningen er forårsaket av tillegg i statstilskuddet samt utviklingen av finansinntektene. Både i 1989 og 1990 har MF mottatt en enkeltgave på en

halv million kroner. Likviditeten i 1989 og i 1990 har vært tilfredstillende.

De totale gaveinntektene ble i 1990 på kr. 7,9 millioner. Gaveinntektene i 1989 var på 8,3 millioner, inklusive en aksjon som innbragte 400.000,00 kroner til ekstra nedbetaling av MFs gjeld. Begge år er de testamentariske gavene ikke inkludert.

«Andre driftsinntekter» inkluderer blant annet inntekter av salg/kopiering, leieinntekter samt offentlig støtte til kursvirksomhet var ubetydelig høyere enn for 1989 det vil si 2,1 millioner. Drifts- og finanskostnadene i 1990 var på 24,6 millioner, det vil si en økning på 4,5%, fra 1989. Lønn og sosiale kostnader (inklusive refusjoner vedrørende lønn) var på 16,6 millioner det vil si 67,8% av de totale utgifter.

Gydas vei 4

Sommeren 1990 ble det utført relativt omfattende ominnredninger i bygget i Gydas vei 4. Nytt roykerom ble bygget i kantineområdet og det gamle roykerommet ble tatt i bruk igjen som seminarrom. I festgarderoen i kjelleren ble det innredet fire kollokvierom og slike rom ble også innredet i gangområdet i fjerde etasje. De fire kollokvierommene i tredje etasje ble ominnredet til små kontorer og et nytt kontor ble avdelt fra Kateketseminarets seminarrom, slik at det ble mulig å ta i bruk fem nye kontorer i løpet av året. Det ble i tillegg innredet et nytt mote- og konferanserom i tredje etasje. Arealeffektiviteten er nå meget høy i bygget og det betyr at ytterligere rombehov heretter kun kan dekkes ved oppsigelse av leietakere eller videre utbygging.

Av vedlikeholdstiltak ble det lagt et nytt beleg i hovedtrappen helt opp til fjerde etasje. Det ble

også foretatt enkelte moderniseringer i forbindelse med utskifting av skillevegger og skilter i første etasje og det arbeides fortsatt med modernisering av ventilasjons anlegget. Opptøyene ved Chateau Neuf 31. oktober medførte vinduknusing på MF for ca. 60.000,00 kroner. Slike skader dekkes ikke av den vanlige forsikring eller ved glassforsikring og må derfor dekkes over MFs ordinære driftbudsjett.

Kontaktvirksomheten

Informasjonsavdelingen hadde også i 1990 en tildels vanskelig bemanningssituasjon på grunn av delvis vakanse i Landssekretærstillingen. Avdelingen bestod av. Informasjonssjef Trond Solvang (1/1-stilling), landssekretær Sverre Magelssen (1/2-stilling deler av året), informasjonskonsulent Nils-Petter Enstad (3/5-stilling), ass. landssekretær Asgeir Sele (1/5-stilling).

En betydelig styrking av MF's prostikontaknett ble høyt prioritert i 1990. Etter enkelte justeringer kan vi nå glede oss over et helt komplett landsdekkende nett MF som det holdes løpende kontakt med.

De lokale, regionale og landsdekkende aksjoner ble gjennomført som ordinært. Nytt av året var imidlertid aksjonen i Borg bispedømme 18.-20 oktober. En aksjon som i vesentlig grad la vekt på en rekke undervisningsseminar for prester og lærere, og dessuten enkelte åpne seminar for allmenheten. Dette var en ny aksjonsform som det var spennende å utprøve.

Det ble også i 1990 lagt betydelig vekt på vårt rekrutteringsarbeid. Innsatsen ble primært konsentrert om besøk i skoleklasser, ungdoms-klubber, lederkurs og sommerens festivaler og leirer. Også i 1990 deltok mange studenter i denne virksomheten.

Arbeidsåret 1990 ble innledet med at «Kompetanseskatolog fra MF» ble sendt ut til samtlige av landets avisredaksjoner, NRK-Marienlyst (en rekke kontaktpersoner), NRK's distriktskontorer, samt til nærradioer. Som følge av denne selvpresentasjonen av vårt fagmiljø mottok vi henvendelser fra en rekke nye redaksjoner.

Arbeidet med å være med å sette dagsorden innen kirke-, teologi- og samfunnsdebatten har blitt høyt prioritert også i 1990, men dette er en både nitidig og tungdrevet prosess.

Videreutviklingen av «Lys og Liv» ble fortsatt på andre året i 1990. Omleggingen av redaksjo-

nell og grafisk profil er dermed kommet enda et stykke videre og bladet nærmer seg en endelig form.

Det store behov for styrking av den interne kommunikasjon blant MF's mange ansatte var foranledning til nyskapningen «Internt nytt på MF», en intern nyhetsavis som utkom 10 ganger med totalt 48 sider.

Det viktigste satsingsområdet for 1990-91 med sikte på økte gaveinntekter er arbeidet med øke abonnementsgruppen til Lys og Liv. Dette vil føre til at nye givere kommer inn i en nær kommunikasjon med MF over en lengre periode. Informasjonsmateriell i forbindelse med ofring i kirkene ble betydelig forbedret og dette materiell ble utsendt til omlag 400 av de ialt 1.100 menighetene som hadde innvilget offer til MF i 1990.

Engasjementet av MF-korets dirigent Grethe Hasselgård og korets akkompagnator Tor Morten Halvorsen, ble forlenget med ett år, det vil si for studieåret 1990/91. MFs studentkor gjør fortsatt en fin og verdifull innsats i kontaktvirksomheten.

MF-koret med sin dirigent Grethe Hasselgård.

Konklusjon

Etter styrets vurdering har 1990 vært et godt arbeidsår ved fakultetet. Året har vært preget av økt studenttilgang, stabil økonomi og fortsatte utredningsarbeider vedrørende fakultetets fremtidige struktur og virksomhet. Styret mener det er verdifullt å kunne nytte en stor del av fakultetets innsats til planlegging, med sikte på å gi en utdannelse i lys av fremtidens krav til gode medarbeidere i kirken, skolen og organisasjonene.

Innstillingene «MF frem mot år 2008» og «Personell og struktur», som forelå ved forrige årsskifte, ble lagt til grunn for et omfattende oppfølgingsarbeide i løpet av året. Etter en åpen og interessant debatt om innstillingene på Forstanderskapets møte i april, startet et grundig komiteearbeid med utforming av en ny struktur og nye grunnregler. Innstillingen fra denne komiteen, som var oppnevnt av Fakultetsrådet, forelå til behandling ved slutten av året under benevnelsen «Ny struktur - nye utfordringer». Det har også i løpet av året vært arbeidet med utformingen av en virksomhetsplan for 1991/92, uten at fakultetet hittil har funnet frem til en endelig form for denne typen planlegging. Det er en stor utfordring for styret og fakultetets daglige ledelse, å finne frem til gode og formålstjenlige metoder for utforming av såvel kortsiktige planer (virksomhetsplaner) og mer langsiktige planer (strategiske planer). Dette arbeidet vil bli prioritert i 1991.

Det var med stor glede styret i april mottok meldingen om at det ved kongelig resolusjon av 30. mars 1990 ble bestemt at MF ble gitt «adgang til å tilde-

le graden doctor theologiae» etter det reglement som fakultetet hadde fremlagt sammen med søknaden. Det var både en oppmuntring og en anerkjennelse at MF, som den første private utdanningsinstitusjon i Norge, fikk rett til å tildele doctorgraden. Styret håper at denne retten kan virke inspirerende for det teologiske forskningsmiljø ved fakultetet. Det forskningsråd som nå er dannet vil også kunne bidra til å stimulere, koordinere og evaluere forskningsinnsatsen ved fakultetet i fremtiden.

Den fortsatte økningen i tilgangen på nye studenter har stilt fakultetet overfor store utfordringer i løpet av året. Denne økningen, sammen med de endringer som følger av den nye studeiordningen, har gjort det naturlig å satse på en bedring av læringsmiljøet. Styret har med tilfredshet merket seg en positiv utvikling på dette området i 1990.

Rekrutteringen til Kateketseminaret er fortsatt noe problematisk, selv om innføringen av ordningen med et alternativt toårs studium har økt tilgangen på studenter og samtidig bidratt til et mere allsidig studiemiljø på seminaret. Tilgangen på kandidater til Praktikum etter gammel studieordning er fortsatt bekymringsfull, spesielt på grunn av at dette har sammenheng med valg av andre studiesteder etter avlagt embetseksamen ved MF. Begge de to sistnevnte spørsmålene krever spesiell oppmerksomhet fra styrets side og de representerer en særlig utfordring til seminarene i de kommende år.

Den økonomiske situasjon ved fakultetet er nå stabil og resultatet i 1990 er godt. Driftsoverskudd har gjort det mulig å betale ned noe som fondsmidler. Styret må likevel nevnes at gaveinntektene i realiteten ikke viser en økning som tilsvarer kostnadsøkningene, fordi totalbeløpet også omfatter en anonym gave på kr. 500.000,00. Det må derfor satses mer på innsamlingsvirksomheten i de nærmeste årene.

Ved behandlingen av statsstøtten i Stortingets høstsesjon ble all støtten til fakultetet for første gang bevilget etter Privathøyskolelovens bestemmelser. Uenigheten vedrørende statsstøtten til MFs Praktikum, som styret orienterte om i forrige årsmelding, er så langt et tilbaketrukket spørsmål.

Kontaktvirksomheten har også i 1990 hatt en noe ustabil bemanningssituasjon, men disse problemene har, etter styrets mening ikke virket merkbart inn på resultatene. Dette skyldes i første rekke en fin innsats fra de som har utført tjenestene. Det har vært gjort mye for å styrke informasjonen på landsbasis og prostikontaktnettverket er nå vel utbygget. Lys og Liv har funnet sin form etter en prøveperiode, og det er også åpent for annonsører, noe som selvsagt gir ekstra inntekter.

Styret har i løpet av året inngått en samarbeids- og utleievtale med Egede Instituttet for Misjonskunnskap og Misjonsgranskning. Det er første gang fakultetet inngår et så nært samarbeide med en annen institusjon, men styret har vurdert avtalen med Egede Instituttet som både verdifull og nyttig. Ved at Instituttets boksamling blir tilknyttet MFs bibliotek, og delvis satt opp sammen med MFs egne bøker, vil både lærere og studenter få et

langt bedre tilbud når det gjelder misjonslitteratur og litteratur om fremmede religioner. Økningen i blitvalg på disse områdene vil også kunne styrke forskermiljøet på fakultetet, og dermed også fremstå som et bedre tilbud for forskere fra andre institusjoner.

Styret vil til slutt uttrykke stor

takknemlighet for den store innsatsen som gjøres av alle ansatte og studenter ved fakultetet. Styret vil rette en særlig takk til dem som har påtatt seg store ekstraoppgaver med utredningsarbeide. Styret vil også takke alle som har deltatt aktivt i all virksomhet til støtte for MF utad enten dette

skjer ved reisevirksomhet, forelesninger, deltakelse i media eller på annen måte. Styret vil også uttrykke en hjertelig takk til alle MFs trofaste forbedere og givere. La oss igjen sammen takke Gud for et godt år for MF og be om hans velsignelse over det videre arbeid.

*Svein Granerud
Leder*

*Finn Andersen
Nestleder*

*Vigdis Rø Berntsen
Medlem*

*Gunn-Björg Wisloff
Medlem*

*Jan-Bjørn Osnes
Medlem*

*Erling Servan
Direktør*

Dekanuskjede som gave til MF

I forkant av forstanderskapsmøtet fikk MF overrakt et praktfullt nytt dekanus-kjede som har fått sin form i Kristiansand. Det er gullsmed og gemmolog Karl Lauvland som har tegnet og laget kjedet. Biskop Halvor Bergan, som er varaordfører i Menighetsfakultetets forstanderskap, tok initiativet overfor Lauvland, og etter at MF's ledelse hadde godkjent tegningene, fikk Lauvland i oppdrag å lage kjedet. Som en kuriositet kan nevnes at ikke nok med at det var biskopen i Kristiansand som fikk oppdraget; den første dekanus som tok kjedet i bruk, professor dr. theol. Ernst Baasland, er også fra den blide sørlandsbyen.

– Jeg ville lage noe med enkel og opprinnelig symbolikk som kan understreke det sentrale og objektive i troen, sier Karl Lauvland. Han har valgt å la selve

Kristus-monogrammet dominere kjedet i en ren og enkel utforming med gullforgylte bokstaver på rød bunn. Rundt kjedets kant er ordene fra Johannes tegnet inn i sin latinske språkdrakt: «I begynnelsen var ordet.» Kjedet er utformet i sølv. Han har også tegnet den egenartede, vakre lenken.

Karl Lauvland har gjennom årene hatt mange oppdrag fra kirker. Han har laget krusifikser, nattverdskalker og annet kirkelig utstyr. Men han understreker at han først og fremst er håndverker i faget, og viker tilbake for å kalle seg en kunstner. Likevel har nok enkelte teologer gjennom årene fått milde korrekser for manglende konsekvens i symboloppfatningen av den godt skolerte gullsmeden i Markensgate. Han vet mer om kirkekunst enn de fleste.

– Jeg er betatt av ikon-tradisjonen. I den understrekes det

objektive ved troen, fremfor det subjektive føleri. Dette er gode retningslinjer når en skal skape visuelle uttrykk for det kirken står for, sier han.

Dekanus-kjedet er støpt og etset i ny teknikk. Men ideen og modellen er skapt på klassisk gullsmedvis. Menighetsfakultetet har fått et verdig kjede, og nye kull med teologer blir minnet om det sentrale ved sitt studium når de fester blikket på dette emblemet.

Utgiftene til dekanuskjedet og den låsbare monteringen som fulgte med, dekkes av en gave fra Anne-Sofie Hauge, som er enke etter professor dr. theol. Reidar Hauge. Hauge ble utexaminert fra MF i 1926, det vil si for 65 år siden. Både gullsmed Lauvland og Anne-Sofie Hauge var tilstede ved overrekkelsen av kjedet under Menighetsfakultetets vårfest søndag 21. april.

Utdrag fra årsmelding for 1990 fra rektor ved det praktisk-teologiske seminar

Styret for Menighetsfakultetets praktisk-teologiske seminar har hatt fire møter og behandlet i alt 19 saker. Følgende saker kan nevnes spesielt: a) Kallelse av Laila Riksaasen Dahl til midlertidig ansettelse i nyopprettet lærerstilling (50%). b) De obligatoriske samtalene med lærer i PT under semesteremnet i nyere teologi (SNT) og valg av veileder under sommervikartjenesten. c) Søknader om opptak på bakgrunn av det særlige opptaksreglement. d) Forlengelse av fakultetslektor Per Karstensens åremålsansettelse på fem år (fra 1. august 1991)

Undervisning og øvrig virksomhet

Undervisningen omfatter Praktikum gammel ordning med to kull pr. semester. I tillegg kommer deltagelse i Semesteremnet i Nyere Teologi (SNT, vårsemesteret) og ansvaret for gjennomføring av Semesteremnet i Praktisk Teologi (SPT, høstsemesteret).

Lærere og undervisnings-emner:

I hel stilling: Rektor *Olav Skjevesland* – homiletikk, pastorallære, høymesseøvelser, enkeltemner i SNT og SPT, ledelse av PT-gruppe. Forkningstermin (6 mndr.) i 1990 I.

Førstelektor *Tor Johan Sørensen Grevbo* – sjelesorg, pastorale enkeltemner, høymesseøvelser, veileder- utdanning, enkeltemner i SPT, ledelse av PT-gruppe.

Fakultetslektor *Tore Kopperud* – liturgikk/hymnologi, pastorale enkeltemner, gudstjenesteøvelser, koordinerende planarbeid, enkeltemner i SNT og SPT.

Fakultetslektor *Per Karsten-*

sen – kateketikk, høymesse- og kasualiaøvelser, veilederoppfølging, enkeltemner i SPT, ledelse av PT-gruppe.

I halv stilling: Fakultetslektor *Laila Riksaasen Dahl* – kateketikk.

Som timelærere i ett eller begge semestre har følgende vært engasjert: Sokneprest *Øystein Bjørdal* – høymesseøvelser, stemmerbrukslærer *Vera Dahlen* – tale- og sangpedagogiske øvelser, kantor *Jørn Fevang* – høymesseøvelser og messesang, ekspedisjonssjef *Ole Herman Fisknes* – kirkerett, res.kap. *Øyvind Hartherg* – leder av PT-gruppe, sokneprest *Anders Moen Kvalsnes* og studentprest *Ole Jakob Modalsli* – høymesseøvelser og ledelse av PT-gruppe, organist *Steinar Moen* – høymesseøvelser og messesang, sokneprest *Ola Rypdal* – kontrhold, førstekon-sulent *Jon Egil Rø* – kirkerett, organist, mag.art. *Arne Solhaug* – høymesseøvelser, kasualiaøvelser, messesang og liturgiske enkeltemner og førstelektor *Martin*

Synnes – høymesseøvelser og PT-gruppe.

Til hjelp med separate undervisningsemner, til enkeltstående vikartimer, til andaktsopplegget og som eksterne besøkende har en rekke foredragsholdere deltatt, på lønnet såvel som ulønnet basis.

Ekskursjoner er foretatt til Bibelselskapet, IKO, Kirkedepartementet, Kirkerådet og Presteforeningen. Besøk utenfra ved representanter for følgende organisasjoner: Den norske Santalmisjon, Det norske lutherske Indremisjonsselskap, Kirkerådet, Norges KFUK/KFUM, Norges Kristelige Student- og Skoleungdomslag og Norsk Luthersk Misjonssamband.

Kandidaturene fant sted i tidsrommet 15.-19. 3. De to kull for-

En gruppe lærere og kandidater på Praktikum våren 1990.

delte seg på grupper som besøkte Møre og Troms. Tur med sjømannsmisjonen til Be-Ne-Tylandene ble arrangert 26.4.-3.5. I forbindelse med MF's høstaksjon var kandidatene på praktikumstur til Stavanger 19.-21.10 og besøkte blant annet Det norske Misjonsselskap og Misjonshøgskolen. Studentene på SPT deltok ved MF-arrangementer i Borg bispedømme.

Eksamen

Det ble avlagt 15 eksamener etter gammel ordning våren 1990, og 10 eksemener høsten 1990. Muntlig eksamen er partivis avholdt i fagene kirkerett og liturgikk 1990 I, og i fagene katekikk og liturgikk 1990 II.

Sensorer: Biskop Gunnar Lislørud, prost Ingemann Ellingsen, sogneprest Ole D. Hagesæther og sokneprest Anders Moen Kvalsnes.

Semesteremne i Praktisk teologi:

Høsten 1990 hadde Praktikum 54 studenter oppe til SPT-eksamen. Eksamen ble avvirket dels som gruppe-eksamen og dels i form av individuell prøve. Fire grupper arbeidet med en i hovedsak liturgikk-oppgave. Oppgavene ble forsvart av samlet gruppe. Den individuelle eksaminasjon hadde hele pensum som prøvingsområde.

Bedømmelsen var, som for Praktikum forøvrig, en terskelbedømmelse: Bestått/Ikke bestått. Både gruppeeksamen og individuell prøve ble for alle vurdert til Bestått (en student måtte gå opp til ny prøve).

Sensorer: Prost Ingemann Ellingsen, sokneprest Anders Moen Kvalsnes, biskop Gunnar Lislørud, sokneprest Bjørn Sandvik og res.kap. Sigurd Vengen.

Generelle kommentarer

Praktikum har i vårsemesteret 1991 13 kandidater og en hospitant på gammel ordning, samt et delansvar for undervisningen av 55 studenter på Semesteremnet i nyere teologi (SNT). Disse forberedes nå gjennom undervisning i praktisk teologi (forelesninger og PT-grupper) for sommervikartjenesten (SVT), og vil utgjøre SPT-kullet 1991 II.

Vi begynner nå å få en viss erfarnig med *den nye studieordning* og helhetspakken SNT/SVT/SPT (4. og 5. semester). Det overveiende inntrykk er at ordningen er god. Elementer i helheten står riktignok til debatt, og noen av dem er p.t. under justering. Men hovedideen med nyordningen – å føre PT-undervisning og praktisk tjenesteerfaring tett sammen – har vist seg å være riktig. Dessuten har ordningen med SVT vist seg å bli et viktig bindeledd mellom menighetene og fakultetet.

Samtidig må det igjen pekes på at ordningen med sommervikartjeneste krever våkent og kvalifisert vedlikehold. Det er – og vil helt sikkert fortsatt bli – en viss rotasjon i veilederstablen. Å fremskaffe en tilstrekkelig stor gruppe av motiverte prester for det viktige veiledningsarbeid sommer etter sommer fremover, må være en høyt prioritert oppgave dersom den nye studieordning skal holde stand mot slitasje.

Det lave tall på gammel ordning viser, selv om produksjonen av kandidater har vært lav de siste

semestre, at overgang til andre læresteder er et vedvarende problem. Dette skyldes et kompleks av årsaker. En hovedgrunn synes å være studentenes ønske om å møte et nytt miljø etter flere års embetsstudium ved MF. Medvirkende her kan være opplevelsen av bestemte forhold og faktorer i MF-miljøet. Dessuten synes lojaliteten mot en bestemt teologisk tradisjon generelt å ha blitt svakere.

Måten å møte denne situasjonen på, er å forbedre undervisningen, gjøre praktikumsmiljøet attraktivt ved å koble undervisningen nær kirkeforskningsprosjekter, osv. Vårt mål må være å beholde en klar majoritet en egne uteksaminerte teologiske kandidater. Men dette vil kreve både stor personlig innsats på lærersiden og økonomi. Hele feltet kristendoms-kunnskap – kateketutdanning – teologi – praktisk teologi blir, slik ser det ut, mer og mer et «marked» med adskillig konkurranse, og med ulike krefter virksomme.

Faglig kvalitet, sakssvarende forberedelse for presttjenesten og godt miljø, bør være vårt særkjenne. Den aktuelle situasjon har derfor, sammen med et intensivt samarbeid med Kateketseminaret, ført til at staben nå gjennomgår hele undervisningsopplegget med tanke på fornyelse og forbedring.

Olav Skjevsland,
rektor

Birger Henrik Fossum,
undervisningsleder

Utdrag av årsmelding 1990 fra fungerende rektor ved kateketseminaret

Kateketseminarets styre har hatt tre møter i 1990, alle i vårsemesteret. Foruten personalsaker har styret arbeidet med spørsmålet om prosedyre for opptak til Kateketseminaret. Formann har vært generalsekretær Jens Penter Johnsen og rektor Svein Granerød (fra mai).

Studenter

Våren 1990 avla 5 heltidsstudenter eksamen. I tillegg avla Marit Rypdal eksamen. Etter å ha fått sin kompetanse vurdert, fulgte hun bestemt deler av undervisningen, fikk angitt et bestemt pensum og avla muntlig eksamen. I vårsemesteret fulgte fem deltidstudenter undervisningen. Rammen for deltidsopplegget er fire ukers undervisning hvert semester i løpet av to år, selvstudium, praksis og ordinær eksamen.

Høsten 1990 meldte det seg fem nye heltidsstudenter og tre nye deltidstudenter. Samlet studenttall for høsten 1990 var 12. En av deltidstudentene fra våren 1990 falt da ut.

Undervisning

Undervisningen begynner nå å feste seg i et mønster med faste temaer for høst og vår.

Vårens temaer har vært: Religion i videregående skole, Gruppepsykologi, Det bibelske innhold, Troslære og etikk, Forkynnelse og sjelesorg, Konfirmasjon, Kateketen og skolen, Gudstjenesten og kirkerommet, Møte med religioner og livssyn, Arbeid blant barn, Arbeid blant ungdom og voksne, Kateketstjenesten. Besøk og ekskursjoner. I tillegg deltok studenten samlet på Aksjon Norge Rundt med besøk og rekrutteringsfremstøt i Bergensområdet.

Høstens temaer har vært Kateketisk arbeid, Katekumenatet, Konfirmasjon, Barnehage og grunnskole, Forkynnelse og sjelesorg, Dåpsopplæring, Kateketisk arbeid blant funksjonshemmede, Kristendom i familien, Kirkerådet og kateketisk arbeid, Kirkerett og kontorhold.

Noc av undervisningen har vært felles med Praktikum. For vårsemesteret gjelder det Tidsplanlegging, Samtale om offisielt og frivillig i kirkens liv, Presten og kateketen, Kirkerett. For høstsemesteret gjelder det endel konfirmantemner, Å forkynne idag, Kontorordningen, Konfliktløsning, Evangelisering i folkekirken, endel emner knyttet til dåp i en folkekirkesituasjon, emner knyttet til kirkens møte med psykisk utviklingshemmede, rusmisbrukere og blinde.

Studentene har deltatt på temadag sammen med Teoretikum og Dagsseminar i forbindelse med Østlandske lærerstevne.

Praksis

I vårsemesteret var studentene ute i fire ukers praksis i februar. Praksismenighetene var Nittedal, Fossum, Oppegård, Bryn og Rødvedt. Praksis i videregående skole var ved Persbråten skole. I høstsemesteret har studentene hatt observasjon og praksis i menighet (3uker) og i grunnskole. Praksismenighetene i høstsemesteret har vært Oppegård, Tonsen, Ullem, Asker og Bryn. Skolepraksis hadde studentene på Husby og Bjørnsletta skoler.

Lærere

De faste lærere har vært: Ashbjørn Hirsch (1990 I, fung. rektor), pedagogikk, religionspedagogikk

Svein Olaf Thorbjørnsen

og didaktikk, Svein Olaf Thorbjørnsen (1990 II, fung. rektor), pedagogikk, religionspedagogikk og didaktikk, Marit Rypdal (fakultetslærer), religionspedagogikk, didaktikk og praksisveiledning.

Dessuten har flere lærere og ansatte ved MF hatt undervisning, og det har vært hentet lærerkrefter utenfra.

Veiledere

Følgende kateketer har vært veiledere for heltidsstudentene i menighetspraksis: K.A. Alveng, Nittedal, M. Bergsjø, Tonsen, K. B. Christoffersen, Fossum, I. E. B. Habbestad, Oppegård, A. K. B. Holberg, Rødvedt, H. S. Ramsfjell, Ullem, A. M. Rud, Bryn, og G. Skomsøy, Asker.

For deltidstudentene 2. år har følgende fungert som veiledere: Å. Bogsjø, Stavanger, I. E. B. Habbestad, Oppegård, B. Husom, Heimdal og I. Misje, Sandnes.

Administrasjon

Det meste av administrasjonen faller på seminarets to (tre) lærere. Av administrative oppgaver nevnes: undervisningsplanlegging,

informasjon, møter, opptak og veiledning av studenter. Da rektor fra høsten 1990 har fått stilt en terminal til disposisjon har seminaret bare i meget liten grad trukket veksler på annet kontorpersonale.

Avsluttende kommentar

Å arbeide på Kateketseminaret er både interessant og arbeidskrevende. Den mest spennende siden ved arbeidet er å følge den personlighetsmessige prosessen hos studentene. Det synes som om studiet stort sett virker utfordrende og stimulerende på dem slik at de får anledning til å utvile seg både faglig og menneskelig.

Arbeidet med å tilrettelegge Kateketseminaret som deltidsstudium har vært vellykket. Deltidsstudie har ført til en viktig og nødvendig økning i antallet studenter. Deltidsstudentene virker inn på en god måte i miljøet på seminaret. De deltar i undervisningen i bolker på to uker av

gangen, tilsammen 16 uker i løpet av to år. Erfaring så langt tilsier at seminaret bør håndheve denne ramme på en rimelig streng måte. Studenter som har spesielle forutsetninger når det gjelder noen av de foreskrevne tema, må istede følge undervisningen i andre tema. En undervisningsmessig bearbeiding av tema er viktig for det metodiske grep en sitter igjen med etter endt studium. Selvstudium eller bare praksis kan ikke erstatte undervisning på dette punkt. Det er flest lærere i gruppen av deltidsstudenter, men flere av disse står nå i katekestillinger der studiet her representerer avslutningen av deres kvalifikasjon for stillingen. De har god erfaring fra skole og menighetsliv.

At det er to typer studenter ved seminaret, heltids- og deltidsstudenter, har medført nødvendigheten av bedre planlegging av undervisningen. Det er fastlagt en struktur med faste temaer for høst og vår. Dette gjør det enklere å planlegge både for lærere og studenter. På en-

kelte områder er også pensumlitteraturen fornyet.

Samarbeidet med Praktikum har vært tilfredsstillende så langt det har rukket. Det er imidlertid grunn til å legge merke til at det stort sett har vært enveis i den forstand at Kateketseminaret har deltatt i undervisning som er for Praktikums studenter. Den andre veien har det vært lite. Det er å håpe at denne praksis kan bli forandret i rammen av en eventuell Avdeling for kirkelig tjeneste. En slik avdeling krever imidlertid et helt annet samarbeid om planlegging og undervisning. Et slikt samarbeid ser Kateketseminaret fram til, ut fra sin egenart.

Sammenfattende må en kunne si at en i løpet av året er kommet et stykke videre både når det gjelder å øke rekrutteringen til seminaret og når det gjelder å forbedre et allerede godt studie-tilbud.

I foreliggende årsmelding er innarbeidet årsmelding for 1990 I skrevet av fungerende rektor A. Hirsch (datert 12. juni 1990).

*Svein Olaf Thorbjørnsen
fungerende rektor.*

*«Fjernstudentene»
ved kateketseminaret
høsten 1990*

Utdrag av årsmeldingen 1990 fra dekanus

(omfatter også teoretikum og Institutt for kristendomskunnskap)

STUDENTTALL	1.11.1990	(1.11.1989)
TEOLOGI	229	(217)
KRISTENDOMSKUNNSKAP	304	(239)
PRAKTIKUM	15	(31)
KATEKETSEMINARET	12	(5)
	<u>560</u>	<u>(492)</u>

Dekanus Ernst Baasland

Dekanus

1990 I: Professor magne Sæbø.
1990 II: Professor Ernst Baasland. Prodekanus 1990 I-II: Professor Edvin Larsson.

Lærerpersonalet og undervisningsadministrasjonen

Følgende har sluttet: fakultetslektor Geir Sørebo (etter søknad).

Følgende har begynt: Fakultetslektor Laila Riksaasen Dahl (1. aug. 1990), vit. ass. Hilde Halsteinli Unsvåg (1. jan. 1990), studieveileder Anna Ramskov Laursen (vikar for Berit Basmo Kvidaland fra medio juni og ut året).

Forskningsterminer: 1990 I: Professor Ivar Asheim og førstelektor Arvid Tångberg. 1990 II: Professor Magne Sæbø og rektor Aasmund Dale.

Lenge permisjoner: 1990 I:

Professor Tore Wigen (prestetjeneste), fakultetslektor Geir Sørebo (prestetjeneste), fakultetslektor Fartein Valen Senstad (undervisning).

1990 II: Professor Oskar Skarsaune (vitenskapelig oppdrag), førstelektor Kjell Olav Sannes (vitenskapelig arbeid), studieveileder Berit Basmo Kvidaland (fødselspermisjon).

Kompetanse: Førstelektor Oskar Skarsaune er etter kompetansebedømmelse tilsatt i professorat i kirkehistorie fra 15. juni 1991.

Rådene

Lærerrådet: 11 (12) møter, 89 (108) saker. *Fakultetsrådet:* 5 (7) møter, 76 (82) saker. *Teoretikumsrådet:* Leder 1990 I: Førstelektor Kjell Olav Sannes. Leder 1990 II: Førstelektor Tormod Engelsviken. 8 (9) møter, 80 (64) saker. *Teoretikums lærermøte:* 14 (9) møter, 53 (36) saker. *Instituttet:* Leder 1990 I: Professor, dr. theol. Hans Kvalbein. Leder 1990 II: Førstelektor Arild Romarheim. 6 (8) møter, 65 (49) saker. *Instituttets lærermøte:* 13 (11) møter, 73 (65) saker.

Faste utvalg og komiteer i arbeid

Budsjettutvalget: Leder 1990 I-II: Undervisningsleder Birger Henrik Fossum. Utvalget har hatt 2 (3) plenumsmøter i arbeidet med forslagene til budsjettene.

dertil mindre konferanser og arbeidsmøter.

Stipendkomiteen: Leder 1990 I: Førstelektor Martin Synnes. Leder 1990 II: Fakultetslektor Jofrid Wiik. 4 (5) møter, 22 (25) saker.

Interessen blant studentene for stipendopphold i utlandet (Neuendettelsau, Tübingen, Göttingen og Erlangen i BRD og Wartburg Theological Seminary, USA) er stigende, men ennå forholdsvis liten. Det skyldes for Tysklands vedkommende dels praktiske forhold med semesterterminer, dels også det at færre studenter enn før behersker tysk.

Det er en god del søkning til MF's stipend fra utenlandske studenter. I 1990 har det i studiemiljøet vært 1 (1) MF-stipendiat fra USA, i vårsemesteret 5 (4) vesttyske studenter med ulik formell tilknytning til MF, i høstsemesteret 3 (5).

Det var 21 (34) søkere til MF's studentstipend av legatmidler og 25 (27) søknader innen fristen til professor Hallesbys og hustrus legat. En (1) søkte om kandidatstipend våren 1990, ingen (0) om høsten.

MF's studentstipendier har fått nye statutter i 1990. Det betyr at en i de nærmeste årene ikke deler ut stipender fra flertallet av legatene, men bruker renteavkastningen til å styrke legatkapitalen, som var forholdsvis sterkt redusert på grunn av inflasjonen.

Etterutdanningsrådet: Leder: Førstelektor Tor Johan Grevbo. 3 møter, 12 saker.

Rådet arbeidet i 1990 med et større notat om etterutdanning ved MF. Notatet ble lagt fram i LR 24.09.1990. Rådet konkluderte med at det trenges en stilling som etterutdanningsleder ved fakultetet for å gjennomføre nye initiativ på dette området. Formannen i ER og professor Ernst Baasland er fakultetets representanter i Presteforeningens nasjonale nettverk for presters etterutdanning.

Biblioteksutvalget: Leder 1990 I: Fakultetslektor Reidar Hvalvik. 2 (4) moter, 12 (14) saker.

Andaktsutvalget: Leder: Studentpresten. Øvrige medlemmer: Studentene Signe M. Kvåle (1990 I) (teologi) og Dag Magnus Havgar (1990 II) Anne Kristine Finne (1990 II) (kristendomskunnskap), førstelektor Martin Synnes (1990 I), fakultetslektor Klara Myhre (1990 II) og informasjonssjef Trond Solvang. 4 (5) moter, 16 (20) saker.

I 1990 hadde andaktsutvalget en meget aktiv «bønnekomité» i arbeid. Komitéen artrangerte bønneatt på MF 2.-3. februar samt en bønnedag 31. mars.

På initiativ fra professor Austad og under hans ledelse arrangerte bønneutvalget et forsøk med «bønnefrokost» på MF i vårsemesteret. Bønneutvalget vurderte disse frokostsamlingene så positivt at det i høstsemesteret ble arrangert bønnefrokost gjennom 12 uker.

Morgenandaktene

I løpet av 1990 ble det innarbeidet at studentene på SN/SPT får en særlig utfordring til å melde seg som andaktsholdere på faste

ukedager. Studentpresten har gitt andaktsholderne en kort evaluering etter andaktene.

I vårsemesteret gjorde andaktsutvalget forsøk med å bruke andakten en fast ukedag som «vindu mot verden». Student Tone Warhus administrerte dette forsøket som særlig la opp til å gi tilhørerne et nært og praktisk møte med misjonsutfordringen og misjonenes hverdag. Forøvrig er misjonsuken i vårsemesteret fast innarbeidet. Enkelte uker forøvrig har andaktene belyst bestemte temaer så som bønn, o. l.

I vårsemesteret var andaktstiden utvidet på onsdager med gjennomgåelse av kommende søndags tekst. Noen onsdager ble tekstgjennomgåelsen byttet ut med lovsangandakter.

I vårsemesteret ble tiden fra kl. 10.30–11.00 benyttet til Åpen Post. I høstsemesteret ble Åpen Post-tiden forandret til «Miljøtimen» i samråd med Dekanus. Tiden mellom kl. 10.00 og 11.00 på onsdager ble nå i hovedsak fylt av innslag av mer miljøskapende karakter. Det har vært en udelte positiv erfaring at Åpen Post har endret profil til «miljøtimen». Ikke minst må professor Larssons spørrekonkurranse om bibelkunnskap fremheves som svært vellykket.

Uttalelser fra Lærerrådet til offentlige instanser:

«Mindre liturgiske endringer/II» (Kirkens gudstjeneste- og evangeliseringsråd), avgitt 21. mai 1990, «Den lokale kirkes ordning» (Kirke- og kulturdepartementet), avgitt 21. mai 1990, og «Forskning om etiske normer og verdier» (NAVF), avgitt 24. september 1990.

UNDERVISNINGEN

Gjesteforelesninger:

3. april: Rektor Agne Nordlan-

der, Johannelunds Teologiska Institut, Uppsala: «Helighetens återkomst – luthersk spiritualitet i dag». 2 t.

31. oktober: Professor Erik Egeberg, Tromsø: «To kristne diktere fra det gamle Russland – Dostojevskij og Tolstoj». 2 t.

Etterutdanning

Etterutdanningskurs for lærere i den videregående skolen 3.–5. januar. Tema: «Jorden i miljøkrisens tidsalder». 74 deltakere.

Etterutdanningskurs for prester, andre teologer og kateketer 12.–15. juni 1990. Tema: «Kirken og kulturen». 65 deltakere.

Dagsseminar for lærere i grunnskolen i forbindelse med Østlandsk lærerstevne 26. oktober. Tema: «Livet vant». Jesu død og oppstandelse i undervisningen. 40 deltakere.

Videreutdanning

1990 I: Bibelvitenskapelig forskerseminar, 6 x 2 t. ved professorene Larsson og Sæbø. 1990 II: Bibelvitenskapelig forskerseminar ved professor Larsson.

Grunnutdanning

Undervisningstilbudet er gjengitt etter forelesningskatalogen for 1990 I (nynorsk) og 1990 II (bokmål).

VÅREN 1990

DET TEOLOGISKE STUDIET I. Avdeling, studieplanen av 1972:

Hebraisk: Gruppeundervisning 3 t/v med sikte på prøva i Hebraisk II våren 1990 ved vit. ass. Anders Aschim.

Latin: Førelsing 4 t/v ved lektor Frihagen med sikte på prøva i latin våren 1990.

I. Avdeling, ny studieplan:

2. og 3. semester ifølge studieplanen: Sjå Grunnlag. 4. semes-

ter ifølge studieplanen: Semestertemnet i Nyere teologi.

II. Avdeling, begge studieordningane

Hebraisk: Førellesning 2 t/v og gruppeundervisning 3 t/v med sikte på den nye språkprøva i Hebraisk hausten 1990 ved vit. ass. Anders Aschim.

Gresk: Gruppeundervisning 5 t/v ved fakultetslektor Bjørn Helge Sandvei med sikte på den nye greskprøva våren 1990. Gruppeundervisning 5 t/v ved fakultetslektor Bjørn Helge Sandvei med sikte på den nye greskprøva hausten 1990.

1. AVSNITT

det gamle testamentet

Job førellesning 1 t/v ved professor Magne Sæbø. *Hosea* førellesning 2 t/v ved fakultetslektor Karl William Weyde. *Deuteronomium/Jeremia* førellesning 2 t/v i halve semesteret ved fakultetslektor Karl William Weyde. *Exodus 20* førellesning 2 t/v halve semesteret ved fakultetslektor Karl William Weyde. *Tekst og kanon*, førellesning/seminar ved vit. ass. Anders Aschim.

Det nye testamentet

Hovudliner i urkristendommens historie og teologi, førellesning 2 t/v ved professor Edvin Larsson. *Hebrear brevet*, førellesning 2 t/v ved professor Edvin Larsson. *Evangelia i tverrfagleg lys*, førellesning 1 t/v ved professor Ernst Baasland. *Paulinsk antropologi*, førellesning 2 t/v ved førstelektor Martin Synnes. 1. *Timoteusbrev*, førellesning 2 t/v ved førstelektor Martin Synnes.

2. AVSNITT

Kyrkjarahistorie

Bibelsyn og bibelbruk frå 1500-talet til 1800 (1 b Bibelsyn og bibeltolkning), førellesning 2 t/v ved

professor Bernt Oftestad. *Kyrkje og skole seminar* 2 t/v ved professor Brynjar Haraldsø. *Dogmehistoria i oldkyrkja*, førellesning 2 t/v ved førstelektor Oskar Skarsaune. *Den norske høgmessa si historie*, førellesning 1 t/v ved førstelektor Oskar Skarsaune.

Systematisk teologi

Hovudpunkt i dogmatikken: Den første trosartikkelen. Gjennomgåing av manuskript 2 t/v ved professor Torleiv Austad. *Kristi atterkome*, seminar 2 t/v til maks. pensum i dogmatikk ved professor Torleiv Austad. *Kyrkja si vedkjenning – innhald og tyding i dag*, førellesning/seminar 3 t/v ved førstelektor Kjell Olav Sannes. *Prinsippspørsmåla i kristen etikk (inkludert metode)*, førellesning/seminar 2 t/v ved førstelektor Lars Østnor (saman med hovudfag). *Mennesket og naturen. Etske og religionsfilosofiske perspektiver på økokrisen*, seminar/førellesning 2 t/v ved forskningsstipendiat (NAVF) Jan-Olav Henriksen. *Religionsfilosofi*, førellesning 2 t/v ved timelærer, førsteamanuensis Peder Gravem. Førellesingane tek opp sentrale religionsfilosofiske problemstillingar og gir oversyn over pensumlitteraturen til teologisk embetseksamen og kristendoms-kunnskap hovudfag.

KRISTENDOMSKUNNSKAP

Temadag 22. mars: «Påskens budskap for barn og unge».

GRUNNFAG

Mosebokene og Salmane, førellesning 2 t/v ved fakultetslektor Jofrid Wiik. *Romar brevet*, førellesning 2 t/v ved fakultetslektor Reidar Hvalvik. *Dogmatikk*, førellesning 3 t/v ved førstelektor Lars Østnor.

Organiserte studentseminar i faga Det gamle testamentet, Det

nye testamentet og Systematisk teologi ved fakultetslektorane Reidar Hvalvik, Klara Myhre og Jofrid Wiik, dei vitskaplege assistentane Anders Aschim, Harald Hegstad og Kjell Arne Morland og timelærarane Terje Stordalen og Odd Terje Døvik.

Norsk kyrkjarahistorie, førellesning 2 t/v ved førstelektor Oskar Skarsaune. *Konfesjonskunnskap*, førellesning 1 t/v ved professor Brynjar Haraldsø. *Religionspedagogikk*, førellesning 2 t/v ved fakultetslektor Svein Olaf Thorbjørnsen. *Metodikk*, Innføringsførellesingar ved fakultetslektor Svein Olaf Thorbjørnsen torsdagane ved: Førskolelærer Solveig Rinde (førskolealder), lærar Solveig Heier Johannessen (barne-skolen), cand. mag. Bjørn Gjefsen (ungdomsskolen), lektor Bjørn Myhre (vidaregåande skole), adjunkt Laila Riksaasen Dahl (konfirmantmetodikk) og fakultetslærer Marit Rypdal (vaksenopplæring i kyrkjelyden).

MELLOMFAG, NY PLAN

Fellesdelen av mellomfagstillegget: *Kristentrua i møte med utfordringar i det 20. århundret*. a) Hovudliner i teologihistoria i det 20. århundret, v/førstelektorane Tormod Engelsviken og Arild Romarheim. b) Norsk livssynsdebatt gjennom dei siste 100 åra, v/førstelektor Arild Romarheim og stipendiat (NAVF) Vidar Leif Haanes.

Fortolking og formidling av den kristne budskapen i vår tid. a) Det gamle og Det nye testamentet i vår tid, v/fakultetslektorane Klara Myhre og Reidar Hvalvik. b) Bibelsyn og bibelbruk i systematisk lys, v/førstelektor Kjell Olav Sannes. c) Bibelbruk i misjonsteologisk og pedagogisk samanhang, v/førstelektor Tormod Engelsviken og fakultetslektor Svein Olaf Thorbjørnsen.

Valgdelen – Alternativ A

Bibelfag (GT/NT): a) Bibelen som litteratur: Job v/fakultetslektor Klara Myhre. b) Bibelen som litteratur: Jesu likninger v/fakultetslektor Reidar Hvalvik.

Religionsfilosofi/apologetikk v/førstelektor Tormod Engelsen. a) Guds eksistens. b) Det vundes problem. c) Skaping og naturvitenskap.

Livssyn/religionsvitenskap: a) Vitenskapsteoretiske metodespørsmål v/fakultetslektor Svein Olaf Thorbjørnsen. b) Livssyn og livssynskritikk v/førstelektor Arild Romarheim. c) Humanismen som livssyn v/førstelektor Arild Romarheim.

Religionspedagogikk/didaktikk/kyrkjehistorie: a) Kristen skole i eit sekulært samfunn v/professor Brynjar Haraldsø. b) Bibelen: Lesemåtar og bruksmåtar – inga undervisning.

Valgdelen – Alternativ B

Bibelfag (NT/GT) v/fakultetslektor Klara Myhre: a) Det gamle testamentet sitt vitnemål om Gud. b) Kristi person og gjerning i NT/urkyrkja. c) Anden sin gjerning i Det nye testamentet. d) Bibelbruk i moderne frigjeringssteologi.

Kyrkjehistorie v/fakultetslektor Reidar Hvalvik: a) Oldkyrkja si dogmedanning og Bibelens Jesus. b) Den Heilage Ande i oldkyrkja sin teologi.

Systematisk teologireligionsvitenskap. a) Læren om Gud som Fader, Son og Heilag Ande v/førstelektor Kjell Olav Sannes. b) Moderne synkretisme v/førstelektor Arild Romarheim.

Religionspedagogikk/misjonsvitenskap a) Bibelbruk i religionspedagogikken v/fakultetslektor Svein Olaf Thorbjørnsen. b) Eksempel på kontekstualiseringen fra den 3. verda v/førstelektor Tormod Engelsen.

HOVUDFAG

Johannestekstar, forelesning 3 t/v ved professor Hans Kvalbein. *Hebrearbreve*, forelesning 2 t/v ved professor Edvin Larsson (saman med Teoretikum, II.avd.). *Dogmatikk*, fellesspensum, seminar 2 t/v ved førstelektor Lars Østnor. *Etikk*, prinsippspørsmål, seminar/forelesning 2 t/v ved førstelektor Lars Østnor (saman med Teoretikum, II. avd.). *Religionsfilosofi*, forelesning 2 t/v ved timrlærer, førsteamanuensis Peder Gravem (saman med Teoretikum, II. avd.). *Religionsteologi*, seminar 2 t/v i 1/2 semester ved førstelektor Arild Romarheim (frå 1. mars). *Gresk*, byrjarkurs 5 t/v og framhaldskurs 5 t/v ved fakultetslektor Bjørn Helge Sandvei (delar av undervisninga saman med Teoretikum).

HØSTEN 1990**DET TEOLOGISKE STUDIET**

Temadag 3. oktober: «Hva er et menneske? – Om menneskeverd i aktuell forskning og debatt.»

I. Avdeling, ny studieplan

Bibelkunnskapskurs. 2t per uke. Fakultetslektorene Reidar Hvalvik, Klara Myhre og Jofrid Wiik og professor Hans Kvalbein.

Filosofihistorien sett i teologihistorisk lys. Forelesning 2 t/u. Professor Bernt T. Oftestad

2. og 3. semester ifølge studieplanen, se Kristendoms kunnskap grunnfag.

5. semester ifølge studieplanen: Semesteremne i *Praktisk Teologi (SPT)*. Samlingsdager: 5.–21. september. Undervisningsperiode: 25. september - 26. oktober. Sangpedagogiske øvelser: en time i seks uker etter nærmere avtale. Institusjons/organisasjonspraksis: 29. oktober - 23. november. Eksamensperiode: 29. november -- 7. desember. Intesivt hebraiskkurs: 10.–13. desember.

SPRÅK

Inteføringskurs i gresk og hebraisk 23.–31. august ved fakultetslektorene Bjørn Helge Sandvei (gresk) og Tor Magnus Amble (hebraisk). Kurset er obligatorisk for dem som ikke har gått tilsvarende kurs.

Hebraisk (fra 4. september): HE 1: Begynnerkurs 5 t/u ved fakultetslektor Tor Magne Amble med sikte på prøven i Hebraisk (evt. Hebraisk II) våren 1991. HE 2: Fortsettelseskurs 5 t/u ved fakultetslektor Tor Magnus Amble med sikte på prøven i Hebraisk (evt. Hebraisk II) høsten 1990.

Gresk (fra 4. september): GR 1: Begynnerkurs 5 t/u ved fakultetslektor Bjørn Helge Sandvei med sikte på prøven i Gresk våren 1991. GR 2: Fortsettelseskurs 5 t/u ved fakultetslektor Bjørn Helge Sandvei med sikte på prøven i gresk høsten 1990.

Latin: Undervisningen ved lektor Anne Katrine Frihagen med sikte på prøven i latin høsten 1990 ble avlyst, da ingen studenter meldte seg.

II: AVDELING**1. avsnitt**

Metodekurs i bibelfagene intensivkurs, 27 timer i tiden 23.–31 august ved førstelektor Martin Synnes og fakultetslektor Karl William Weyde. Kurset er obligatorisk for dem som vil melde seg opp til fag på II. avd. 1. avsnitt etter ny studiorordning.

Plan for øvrig undervisning: *Exodustekster*, forelesning 2 t/u. Fakultetslektor Karl William Weyde. *Deutro-Jesaja-tekster*, forelesning 2 t/u. Førstelektor Arvid Tångberg. *Proto-Jesaja-tekster*, forelesning 2 t/u. Fakultetslektor Karl William Weyde. *Pasjon og oppstandelse*, forelesning 2 t/u. Førstelektor Martin Synnes. *Bibelteologiske fremstil-*

linger, forelesning 1 t/u. Førstelektor Arvid Tangberg. *Genesis-tekster*, forelesning 2 t/u. Førstelektor Arvid Tångberg. *Johanneisk bibelteologi*, forelesning 2 t/u. Professor Edvin Larsson. *Frigjøringsteologi*, tverrfaglig seminar 2 t/u. Professor Torleiv Austad og førstelektor Tormod Engelsen. *Paulinsk eskatologi*, forelesning 2 t/u. Førstelektor Martin Synnes. *Paulinsk ekklesiologi*, forelesning 2 t/u. Førstelektor Martin Synnes. *Nytestamentlig etikk*, forelesning 2 t/u. Professor Edvin Larsson. *Teologi og litteratur*, forelesning 2 t/u. Fakultetslektor Sverre Dag Mogstad.

2. avsnitt

Religionsfilosofiske hovedproblemer, forelesning 2 t/u. Professor Tore Wigen. *Teologi og litteratur*, seminar 2 t/u (første del av semesteret). Fakultetslektor Sverre Dag Mogstad. *Dogmehistorien fra og med middelalderen*, forelesning 2 t/u. Førstelektor Jan Schumacher. *Gudsdebatten i nyere teologi* (med utgangspunkt i Per Lønning's bok «Kristen tro»), forelesning 2 t/u. Førsteamanuensis Peder Gravem. *Kulturkritikk*, seminar 2 t/u. Professor Ivar Asheim. *Teologien og den moderne kulturutvikling*, seminar 2 t/u. Professor Bernt Oftestad. *Teologi, hermenevtikk og vitenskapsteori*, seminar 2 t/u. Professor Tore Wigen. *Eskatologi og fremtidshåp*, seminar 2 t/u. Førstelektor Lars Østnor. *Frigjøringsteologi*, tverrfaglig seminar 2 t/u. Professor Torleiv Austad og førstelektor Tormod Engelsen. *Seksualetikk*, seminar 2 t/u. Professor Ivar Asheim. *Misjonstankens gjennombrudd*, forelesning 2 t/u. Fakultetslektor Vidar Leif Haanes. *Prekenhistorie*, seminar 2 t/u. Førstelektor Jan Schumacher. *Hovedproblemer i*

dogmatikken, 2. trosartikkel, gjennomgåelse av manuskript. Professor Torleiv Austad.

KRISTENDOMSKUNNSKAP

Temadag torsdag 27. september: Kirkehistorisk ekskursjon til Østfold med besøk i Glemmen gamle kirke, Hans Nielsen Hauges Minne, Rolvsøy og Borgarsyssel Museum, Sarpsborg.

GRUNNFAG

Seminarundervisning i Systematisk teologi ved fakultetslektor Jan-Olav Henriksen (4 t/u), stipendiat Gunnar Heiene (4 t/u) og vit. ass. Harald Hegstad (10 t/u); i Det nye testamente ved fakultetslektor Reidar Hvalvik (2 t/u), vit. ass. Robert W. Kvalvaag (10 t/u), timelærer Kjetil Glimsdal (4 t/u) og timelærer Berit Okkenhaug (4 t/u): Det gamle testamente ved fakultetslektor Klara Myhre (4 t/u), fakultetslektor Jofrid Wiik (2 t/u), vit. ass. Hilde Halsteinsli Unsvåg (10 t/u) og vit. ass. Anders Aschim (4 t/u).

Forelesninger: *Systematisk teologi: Etikk*, 2 t/u. Fakultetslektor Jan-Olav Henriksen. *Allmenn kirkehistorie*, 2 t/u. Professor Brynjar Haraldsø. *Religionsvitenskap*, 2 t/u. Førstelektor Arild Romarheim. *Det gamle testamente: De historiske bøker og profetene*, 2 t/u. Fakultetslektor Jofrid Wiik. *Det nye testamente: Matteusevangeliet*, 2 t/u. Fakultetslektor Reidar Hvalvik.

MELLOMFAG

Undervisningstilbudet høsten 1990 omfatter fellesdelen og valgdelen B og C.

Forelesninger i *religionspedagogikk* 2 t/u 35–37 og 41–43 og 45, 3 t/u 44 ved fakultetslektor Sverre Dag Mogstad, i *systematisk teologi* ved førstelektor Lars Østnor (4 t/uke 40; 2 t/uke 41–42), fakultetslektor Jan-Olav

Henriksen (4 t/u 40; 2 t/u 44–45), *religionsvitenskap* 2 t/u 35–43 ved førstelektor Tormod Engelsen og 2 t/u 38–45 ved førstelektor Arild Romarheim, i *kirkehistorie* 2 t/u 43–45 ved professor Brynjar Haraldsø, 2 t/u 41–45 ved førstelektor Jan Schumacher, 4 t/u 35–38 og 2 t/u 39–40 ved fakultetslektor Vidar Leif Haanes, i *Det nye testamente* 2 t/u 41–45 ved professor Hans Kvalbein, 3 t/u 35 og 37, 2 t/u 36 og 38 ved fakultetslektor Reidar Hvalvik, og i *Det gamle testamente* 2 t/u 35–40 og 42–45, 3 t/u 41 og 43 ved fakultetslektor Klara Myhre.

HOVEDFAG

Forelesninger: *Teologi og litteratur*, 2 t/u. Fakultetslektor Sverre Dag Mogstad. *Apostlenes gjerninger*, 2 t/u. Professor Hans Kvalbein. *Religionspedagogiske tekster*, 2 t/u (halve semesteret).

Fakultetslektor Sverre Dag Mogstad. *Hermenevtikk*, 2 t/u (halve semesteret). Fakultetslektor Sverre Dag Mogstad. *Eskatologi og fremtidshåp*, 2 t/u. Førstelektor Lars Østnor. 1. Korinterbrev, 2 t/u. Professor Hans Kvalbein. *Misjonsteologi*, 1 t/u. Førstelektor Tormod Engelsen. *Metode- og oppgavekurs*, 2 t/u. Førstelektor Lars Østnor.

Gresk, begynnerkurs 5 t/u ved fakultetslektor Bjørn Helge Sandvei med sikte på forberedende prøve i gresk for hovedfag våren 1991. Delvis felles med teologi.

Gresk, videregående kurs 5 t/u ved fakultetslektor Bjørn Helge Sandvei med sikte på forberedende prøve i gresk for hovedfag høsten 1990. Delvis felles med teologi.

EKSAMENER TEOLOGISK EMBETSEKSAMEN

Avlagte prøver	1990 I	1990 II
I. avdeling, gammel ordning, ordinære prøver:		
Gresk I	1	
Gresk II	7	2
Gresk – 1987-ordningen	6	29
Hebraisk II	11	1
Hebraisk – 1987-ordningen	1	17
Latin	5	3
Det gamle testamente	3	1
Det nye testamente	1	1
Kirkehistorie m/misjonskunnskap	1	1
Systematisk teologi m/religionspedagogikk	3	2
Religionshistorie	1	0
Ny prøve:		
Gresk I	1	–
I. avdeling, ny ordning, ordinære prøver:		
Semesteremnet i nyere teologi (SNT)	42	
Semesteremnet i praktisk teologi (SPT)		41
Ny prøve:		
SNT	1	
II- avdeling, ordinære prøver:		
Det gamle testamente	27	17
Det nye testamente	28	13
Kirkehistorie	20	23
Systematisk teologi	13	11
Spesialavhandlinger	14	13
Ny prøve:		
Kirkehistorie	–	1
Det gamle testamente	–	1
Systematisk teologi	1	–

KRISTENDOMSKUNNSKAP

Avlagte prøver	1990 I	1990 II	
Grunnfag	83	31	(utsatt prøve 1)
Mellomfag	22	30	
Hovedfag	5	3	
Gresk forb. prøve hovedfag	3	3	

Eksterne sensorer: Professor Gunnar Breivik, førstelektor Arve Brunvoll, sokneprest Terje Ellingsen, lektor Tjostolv Elsbu-tangen, førsteamanuensis Oddbjørn Evenshaug, amanuensis Ove Conrad Hanssen, førsteamanuensis Sigmund Harbo, lektor Tomas Hägg, rektor Kai Ingolf Johannessen, professor Ebbe Egede Knudsen, professor Egil Kraggerud, professor Otto Krogseth, generalsekretær Steinar Moe, førsteamanuensis Olav Myklebust, mulimkonsulent Jan Op-sal, førsteamanuensis Dagfinn Rian, førsteamanuensis, Karl Olav Sandnes, sokneprest Bjørn Sandvik, bibelskolelærer Anne Margrete Saugstad, førsteamanuensis Per Øverland, førsteamanuensis Jan Ove Ulstein, akademi-lektor Gunnar Johnstad og førsteamanuensis Steinar Moe.

Kommentarer til ulike forhold
Fra høstsemesteret 1987 er alle som ikke har hatt forutgående ut-danning i kristendoms-kunnskap, blitt innskrivet som grunnfagsstu-denter ved Institutt for kristen-domskunnskap. Den formelle til-gangen på teologistudenter ble derfor midlertidig sterkt redusert. Våren 1990 begynte 54 studenter på Semesteremnet i Nyere teolo-gi (SNT). I tillegg begynte noen få på teologistudiet etter 1972-ordningen, og antallet teologistu-denter var 1. november 1990 litt høyere enn året før. Antall kris-tendomsstudenter er økt med 27%.

Den store tilstrømmningen av nye studenter (hele 208 høsten 1990) har satt sitt preg på studiå-ret 1990. Det har stilt lærere og administrasjon overfor mange ut-fordringer, og det har gjort det naturlig å sette *læringsmiljøet* opp som et primært arbeidsmål. Et godt læringsmiljø betyr for det første en økt satsing på det peda-

Studenter på forelesning. (Arkivfoto)

gogiske opplegg i undervisningen. For å stimulere til dette, har vi gjennomført to planleggingsdager, en med Per Lauvås (ped.inst.) og en om involveringspedagogikk. De har vært særdeles vellykkede.

Et læringsmiljø forutsetter også en åpen og god kontakt mellom lærere og studenter. Mye tyder på at det har skjedd mye positivt på dette området det siste året. I allefall har studentene ofte gitt uttrykk for det. De nye miljøene hver onsdag kl. 10.15–11.00 har åpenbart virket positivt, og har allerede blitt et viktig felles møtepunkt (se vedlegg)

Ved MF må andakts- og gudstjenesteliv være en sentral del av læringsmiljøet. Det er her lagt betydelig mer arbeid inn i forberedelsesarbeidet, og det er vedtatt å ha flere fellesgudstjenester i Majorstuen kirke.

Mye tyder på at læringsmiljøet også i fortset-

telsen blir et satsningsområde, da må vi tydeligere enn nå også stimulere våre kvinnelige og mannlige studenter til forskning og se studentene som ressurs i den samlede forskningsaktivitet ved MF.

Forskningsaktivitetene ved MF har fått et bedre utgangspunkt ved to administrative tiltak. Den gledeligste begivenhet var at vi ved Kgl. res. av 30. mars 1990 fikk godkjent reglement for egen doktorgrad.

I høst ble det så dannet et *forskningsråd* som skal stimulere, koordinere og evaluere forskningsinnsatsen. Arbeidet med kirkeforskning er gitt prioritet, men foreløpig er også det prosjektet på et forberedende stadium (søknad om ekstern støtte, via Særfond II, ble sendt 1. mars).

Arbeidet med den interne struktur er blitt grundig drøftet i komiteene «personell og struktur» (våren 1990) og den såkalte

«KOM» (høsten 1990). Det er resultatet av disse komiteers arbeid forstandskapet forholder seg til.

Også arbeidet med «2008-innstillingen» har hatt betydning allerede. Skissene til «virksomhetsplan» og «strategisk plan» blir bearbeidet videre. Men allerede nå har tenkingen i 2008-innstillingen fått bredt gjennomslag. Målstyring og regelstyring kan godt fungere samtidig.

Arbeid med kollegaforholdet er viktig om MF som organisasjon og læringssted skal fungere godt. I høst hadde dekanus *medarbeidersamtaler* med samtlige lærere, og instituttet har fått støtte til et personalseminar (gjennomført januar 1991).

Høsten 1990 ble også en etterutdanningsmelding laget. MF's arbeid med videre- og etterutdanning er de senere år snarere redusert enn intensivert. Med utgangspunkt i meldingen bør 1991 innebære en intensivering av innsatsen. Men mangel på personellmessig ressurser vil sette klare grenser for dette.

Det samme gjelder arbeidet med publiseringen gjennom «MF-bok». To bøker foreligger allerede (av R. Hvalvik og A. Aschim). Men her er mulighetene mye større. I desember 1990 ble en postscript laserskriver anskaffet, og den kan være et viktig instrument i denne sammenheng.

Samlet sett kan vi se tilbake på et år som viser mange gledelige trekk. Dette fyller oss med taknemlighet. Vi ser frem til et nytt år hvor mulighetene for at den positive utvikling skal forsette, er tilstede.

Ernst Baasland,
dekanus

Birger Henrik Fossum,
undervisningsleder

NY
AKTUELL
BOK

MENNESKET OG NATUREN

Tro og tanke, erfaringer og opplevelser griper alltid inn i hverandre. Når vi nærmer oss den trussel som naturen i dag er utsatt for, klinger vår tros- og erfaringsbakgrunn også med. Denne boken forsøker å tegne noen av de opplevelser og tanker som inngår i et kristent teologisk møte med økokrisen. Den vil gi en horisont for det troende menneskets møte med naturen.

Boken forsøker samtidig også å heve bevisstheten om naturens plass i kristen teologi. Når troen dannes i oss, når vi gjennom Ord og sakramenter tar del i Guds virkelighet, skulle naturen få sin plass i betraktning, meditasjon og handling. Forkynnelse og undervisning skulle peke på at naturen – også den lidende og utdøende naturen – er en selvsagt og viktig dimensjon i troens liv.

Kristen tro kan gi forståelse av vårt liv, av virkeligheten og oss selv – en forståelse som holder gjennom alt, og kan gi hjelp, trøst og håp også i møte med økokrisen.

Pris: 120,- (+ porto) Bestill den i dag!!

Ring: 02 - 46 79 00

Skriv: MF, Gydas vei 4 – 0363 Oslo 3

Bibellese- ringen

Nå er den her !

DEN NYE KONFIRMANT- NØKKELEN

Pris pr. hefte kr. 35.-

Rabatter: Over 25 eks. 25 %
Over 50 eks. 40 %

Vennligst send meg et prøve-
eksemplar á kr. 25.- (Fri porto)

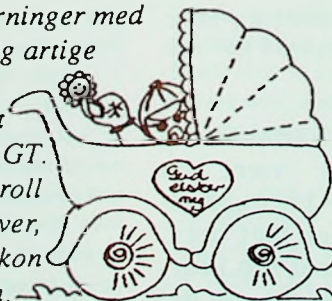
Navn:
Adresse:
Postnr. Sted:
(Betalingsblankett vil bli tilsendt.)

Markus
1. 9-13

Babyen som mistet smokken i døpefonten

Den nye konfirmantnøkkelen har 50
tekster fra Markus ev., Johannes ev. og
Apostlenes gjerninger med
kommentarer og artige
illustrasjoner.
Dessuten er det
lesetekster ifra GT.
Hefte har kontroll
ark med oppgaver,
for levering til kon-
firmant læreren.

Kan sendes
ufrankert
i Norden.
Adressalen
vil betale
porto.

SVARSENDING

Avtale nr.
134000/109 Pb

Bibellese-
ringen

Vika
0117 OSLO 1

En hel liten "lærebok"
i bibelbruk for
konfirmanttiden.

GJØR DET ENKELT RING:
(02) 60 41 83